Nº. 329. NIEUW AMSTERDAMSCH Aº. 1859.
HANDELS- EN EFFECTENBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam . . . . ƒ 6.25.
Voor de overige Steden des Rijks . . . . » 7.25.
Afzonderlijke Couranten . . . . » 0.10.
Verschijnt dagelijks.

Maandag 28 November.
BUREAU VAN UITGAVE, Singel, G. 343.
Brieven Franco.

PRIJS DER ADVERTENTIËN:
Van een tot vijf regels . . . . ƒ 0.90 | Van een tot vijftien regels . ƒ 2.25
» een tot tien regels . . . . » 1.60 | » een tot twintig regels . » 2.80
Het regel niet medegerekend, en wijders voor elken regel meer . . ƒ 0.10
Voor Huwelijks-, Geboorte- en Doodberigten . . . . » 0.90

Agenten.
Rotterdam, J. DE KLERK.
's Gravenhage, C. VAN LIER.
Utrecht, J. C. ANDRIESSEN.
Harlingen, J. VELLINGA.
Gorinchem, A. VAN DER MAST.

Hollandsche IJzeren Spoorweg.
WINTERDIENST.
Vertrek van Amsterd. 8 u. (tot Haarl.) 8.30 m. — 11-30 m. — 4-30 m. — 7-30 m.
Aankomst te Amst. (van Haarl.) 9.26 m. — 10-30 m. — 2-35 m. — 6-30 m. - 9-30 m.

Nederlandsche Rijn-Spoorweg.
GEWIJZIGDE DIENST.
Vertrek van Amsterdam. 7 u. 20 m. — 10 u. 35 m. — 12 u. 30 m. (1e en 2e kl.) - 2 u. 30 m. (Zond. niet.) - 6 u. — 7 u. 45 m.
Aank. te Amst. (van Utrecht 's Zond. niet) 8 u. — 9 u. 30 m. — 1 u. — 2 u. — 5-30 m. (Zond. niet). — 7-45 m. — 10 u.

Spoorweg, Antwerpen-Rotterdam.
Van Rotterdam n. Antw. en Breda 10 uur. 15 min. 's m.; 3 uur 's nam.; — van Breda n. Antw. en Rott. 6 u. 50 m.; 12 u. 35 m. 5 u. 20 m. (tot Antw. en Moerdijk); van Antwerpen . Breda en Rott. 7 u. 45 m. 12 uur 20 min.; 5 uur. 25 min. (tot Breda en Moerdijk).

Agenten.
Antwerpen, VAN MAENEN & Cº.
Brussel, Office de publicité, Montagne de la cour.
Parijs, HAVAS.
Londen, J. B. ENGERSCH.

Tweede Editie.
Zondag-avond.

BUITENLAND.

Frankrijk.

PARIJS, 25 Nov. Men spreekt over niets anders dan over het gerucht van eene algemeene ontwapening, of ten minste van eene ontwapening van Engeland en Frankrijk. Het gerucht heeft zijn oorsprong uit Parijs en evenwel twijfelt men hier ten sterkste, niet alleen aan het bestaan van zoodanig plan, maar nog veel meer aan de verwezenlijking er van.

— Het wordt van verschillende kanten bevestigd, dat de vertraging in het verzenden der congres-circulaires, alleen te wijten is aan de bezwaren, door Oostenrijk ingebragt tegen het regentschap van den heer Buoncompagni. Ook de heer Ricasoli, zou zich tegen deze keuze blijven verzetten; hij is daardoor op een moeijelijk standpunt gebragt tegenover Midden-Italie, daar hij thans éóne lijn trekt met Oostenrijk.

— Er loopt weder een gerucht, dat er door het congres zal gestemd worden voor de oprigting van een Etrurisch koningrijk, met een prins van Leuchtenberg of den groot-hertog van Toscane aan het hoofd.

— De *Pays* verzekerde gisteren avond, dat lord Cowley reeds was teruggekeerd en heden melden de Engelsche bladen, dat hij zich nog te Londen bevond en eerst in de eerste dagen der volgende week zal vertrekken. Het was dan ook zeer duidelijk, dat lord Cowley, die eerst Dingsdag naar Calais is vertrokken, onmogelijk twee dagen later reeds kon teruggekeerd zijn.

— De Italiaansche quaestie trekt zoozeer aller aandacht, dat er volstrekt niet meer wordt gedacht aan de commissie voor de bepaling der Montenegrijnsche grenzen, welke hare werkzaamheden in volkomen vergetelheid voortzet, en spoedig hare taak zal hebben volbragt.

— Graaf Pepoli, minister van buitenlandsche zaken in de Romagna, maakt een nieuw memorandum gereed, om te antwoorden op de aanvallen der pauselijke regering tegen het voorloopig bestuur der provinciën, die zich van den pauselijken stoel onafhankelijk hebben verklaard. Dit memorandum zal aan alle groote mogendheden worden gezonden.

— De aankomst van generaal de Martimprey te Compiègne wordt tegengesproken; hij zou naar Algerië teruggekeerd zijn.

— De berigten aangaande het gewigt der eerste pogingen van de Spanjaarden tegen de Marokkanen, schijnen overdreven geweest te zijn; tot nu toe is er nog niets ernstigs voorgevallen.

— De censuur stelt nog steeds alles in het werk tegen den *Père prodigue* van den heer Dumas (zoon); men zegt zelfs, dat èn schrijver èn schouwburgdirectie zich tot den keizer hebben gewend.

— Een dagblad van Douai deelt het volgende mede: »Een landbouwer te Sars-et-Rosières had een paard, dat zoo oud was, dat het al zijne tanden had verloren en zijn hooi en haver niet meer kon kaauwen; het zou stellig van honger zijn omgekomen, indien twee paarden, die naast den ouden Rosinant stonden, zijne voeding niet op zich hadden genomen. Deze dieren kaauwden den haver en het hooi fijn en wierpen het fijngemalen voor hun makker neder. Vele personen zijn getuigen hiervan geweest; de meester van het paard was zoo zeer aangedaan over dit blijk van paardenmin, dat zijn gevoel van menschlievendheid tot den hoogsten trap werd opgevoerd, en hij het oude dier voor 10 francs aan den vilder verkocht.

Engeland.

LONDEN, 25 Nov. Men verzekert ten stelligste, dat lord Cowley morgen Engeland verlaat, en zich direct naar Compiègne zal begeven.

— Er is sprake van de benoeming van den prins van Wallis, tot kolonel-generaal van de vrijwilligers in Groot-Brittannie. Dit gerucht vereischt echter allezins bevestiging.

— In kringen, waar men gewoonlijk wel onderrigt is, verzekert men, dat de Italiaansche quaestie gedurende de twee jongste dagen voldoende vorderingen heeft gemaakt, en wel zoodanig, dat men Centraal-Italie iets goeds mag voorspellen. Zoo het ook al niet bij Sardinie zal worden ingelijfd, zal het toch een prins van het huis van Savoye, namelijk Eugène de Carignan, tot souverein erlangen. Dit althans wordt heden in bedoelde kringen ten stelligste verzekerd.

— Heden ochtend is de schouwburg in Edgware-read gedeeltelijk afgebrand.

— De door den *Lahore Chronicle* vermelde dood van Nena Sahib wordt door velen in twijfel getrokken, en in een brief uit Allahabad, van 16 October, wordt zelfs het vermoeden geopperd, dat Nena Sahib zelf het gerucht van zijn dood heeft verspreid, ten einde daardoor de Engelschen van een winter-veldtogt tegen hem terug te houden. Het is in ieder geval opmerkenswaardig, dat, terwijl het berigt van zijn dood door een brief uit Oude van 7 Oct. te Lahore is aangebragt, de *Oude Gazette* van 11 Oct. daarvan met geen enkel woord melding maakt.

— Op de opene ruimte tusschen de abdij van Westminster en het parlementsgebouw, wordt thans het kolossale standbeeld van Richard Leeuwenhart, naar het model van Marochetti vervaardigd, opgerigt.

— Gisteren heeft men te Portsmouth andermaal proeven genomen met holle kogels, die onmiddellijk voordat zij werden afgeschoten met gesmolten metaal gevuld werden. In het ongerief, dat te veel tijd verloren ging tusschen het vullen en het laden, had men nu voorzien door een opzettelijk tot dit doel opgerigte kogeloven, die aan boord van de stoomboot *Stork* werd geplaatst. Men schoot onderscheidene holle kogels af op een oud, onbruikbaar fregat en reeds na de eerste wel gerigte schoten stond het vaartuig in lichte laaije vlam. Door een paar schoten, die digt bij de waterlijn troffen, geraakte het spoedig aan het zinken.

— De regering van Peru heeft eene overeenkomst getroffen met den heer Edward Cullen tot de immigratie van 25,000 Ieren, die elk eene strook lands in Peru zullen bekomen tot kolonisatie van zeker gebied.

Duitschland.

WEENEN, 24 Nov. In den laatsten tijd worden door de regering talrijke inkoopen van zilver bewerkstelligd. Men brengt dit in verband met de betaling in zilver van de coupons der nationale leening, welke met het begin van Januarij e. k. zal worden hervat, en waartoe de regering ruim voor 30 millioen gulden zilver noodig heeft. Men verheugt zich over dezen maatregel, omdat daardoor de buitenlandsche kapitalisten niet zullen worden teleurgesteld in hun vertrouwen, dat de renten der nationale leening in zilver zouden worden betaald, een vertrouwen, dat Oostenrijks financiewezen nog zoo zeer behoeft.

— Het grootste deel der na den jongsten oorlog in Istrie en Krain stationerende troepen begeeft zich thans naar Hongarije, alwaar de stemming voortdurend veel te wenschen overlaat. Dat de in 1849, na de demping van den opstand, geconfisqueerde goederen zouden worden verkocht, wordt door niets bevestigd.

— De hier plaats gehad hebbende wervingen voor het pauselijke en Napelsche leger zijn thans afgeloopen. Er is een vol bataillon met de noodige officieren en geneesheeren bijeengebragt; de manschappen zijn grootendeels oudgedienden van een goed gedrag.

— Aan de studenten bij de universiteit te Innsbruck is, naar men gelooft, op aandrang der regering, verboden geworden het dragen van de zoogenaamde *cerevisiae* (studenten-mutsjes), de witte en groene kleuren, en de uniform, welke nog van den uittogt naar Italië in het jongstverloopen voorjaar afkomstig is.

— Als eene bijdrage tot de kennis der wijze, hoe de censuur op de tooneelstukken wordt uitgeoefend, deelt de *Presse* uit Innsbruck mede, dat in het dezer dagen aldaar opgevoerde tooneelspel *Ein deutsches Dichterleben* de daarin voorkomende naam Karl August van Weimar niet mogt genoemd worden, waarom ook op het affiche onder de rolverdeeling deze naam in blanco was gelaten!

BERLIJN, 26 Nov. (*'s ochtends*). Het bevestigt zich, dat de koning en de koningin voornemens zijn, zich naar de westkusten van Engeland te begeven, om daar den winter door te brengen. Gisteren is reeds de koninklijke stalmeester Rammschlüssel naar Engeland vertrokken, om in de nabijheid van het eiland Wight, niet ver van het graafschap Devon, woningen voor de hooge reizigers en hun gevolg te bestellen. Men gelooft, dat de keuze op Dorchester, in het graafschap Dorset, zal vallen, dat een zeer zacht klimaat heeft. Er schijnt nog niets bepaald te zijn aangaande den dag, waarop HH. MM. de reis zullen aanvaarden.

— In strijd met onderscheidene geruchten, welke reeds verschillende personen doodverwde als toekomstig minister van het koninklijk huis, wordt thans met zekerheid gemeld, dat er voor den oogenblik niet aan gedacht wordt, deze vacante betrekking weder te doen vervullen.

— In welonderrigte kringen alhier, wil men weten, dat Engeland, op het te houden congres, door lord Granville zal worden vertegenwoordigd.

FRANKFORT, 25 Nov. Naar men verneemt, worden ter conferentie van Wurzburg vertegenwoordigd: Saksen, door den heer von Beust; Wurtemberg, door den heer von Hügel; Hessen-Darmstadt, door den heer von Dalwigk. Keur-Hessen, door den heer von Abée; Nassau, door prins von Sayn-Wittgenstein; Mecklenburg-Schwerin, door den heer von Oertzen; Saksen-Meiningen, door den heer von Harbou, en Saksen-Altenburg, door den heer von Larisch, respectievelijk ministers dier staten.

AMERIKA.

De *Arago* is te Southampton aangekomen, met berigten uit New-York van 12 November. Eene dépêche uit Washington van den 11den zegt, dat de regering belangrijke dépêches van de Engelsche regering heeft ontvangen, betrekkelijk de aangelegenheid van San Juan, waarin ernstig de wensch wordt te kennen gegeven, de quaestie te regelen. Men geloofde dan ook algemeen, dat er geen gevaar meer bestaat van eene vredebreuk tusschen de Vereenigde Staten en Groot-Brittannie.

— Uit Vera Cruz wordt van den 8sten gemeld, dat de liberalen, die onder Meya tegen Tehuacan, Ouzaba en Cordova oprukten, eene gevoelige nederlaag hebben geleden. Meya verloor 600 man, terwijl 1000 geweren en 12 kanonnen door generaal Minon, die geen enkel man verloor, werden genomen. Marquirja escorteerde 2,800,000 dollars naar Tepico, doch eigende zich daarvan 600,000 dollars toe, hield het overige te Guano Justo terug en vaardigde een pronunciamento uit, ten voordeele van Santa Anna. De Britsche en Fransche consuls hebben tegen de gedragslijn van Marquirja geprotesteerd.

— Naar luid van berigten uit Peru is de stad Copiapo door eene aardbeving voor het grootste gedeelte vernield. De gezant van Chili is in Peru vermoord. In Mexico is het tusschen de liberalen en reactionairen tot een treffen gekomen, waarbij eerstgemelden de nederlaag hebben geleden.

— Uit Bogota wordt gemeld, dat den 29 Aug. te Concepcion een gevecht plaats had, waarin generaal Marquez gedood, en Corena, Canales, Mendoza en 300 soldaten gevangen werden genomen.

— Berigten uit San Francisco vermelden de aankomst aldaar van generaal Scott, die des anderendaags zijne reis naar San Juan heeft voortgezet.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, 27 November.

Uittreksels uit officiele berigten.

Commissarissen van de Groote Stads Bank van Leening binnen deze stad brengen ter kennis van elk en een iegelijk: Dat gedurende de maand December 1859, in het locaal der publieke verkoopingen, in te gaan op den O. Z. Voorburgwal, hoek van de Lombardsteeg, des voormiddags te ½ half tien ure, om contant geld, zal plaats hebben de gewone maandelijksche verkooping van verstane panden, als: Op 6 Dec. koper, tin en blikwerk. Op 6, 7, 8, 12 en 13 Dec.: Onderscheidene lijnwaden, mans- en vrouwenkleederen enz., doch speciaal. Op 13 Dec.: Stukken bont en lappen laken. Op 15 en 20 Dec.: Klein goud- en zilverwerk. Op 21 en 22 December: Het kostbaarder zilver en goud, waaronder Gouden Horologien, dito Hals- en Horologiekettingen, Boeken met Gouden Sloten, Zilveren Lepels en Vorken, twee dito Soeplepels en de met Juweelen bezette Sieraden. En zulks zoo als op den verkooptijd te voorschijn zal worden gebragt, en verder volgens de conditien en voorwaarden, welke in de verkoopplaats zullen zijn aangeplakt. Zullende de goederen, zooveel de gelegenheid zulks toelaat, vóór de verkoopdagen voor een ieder te zien zijn aan het Locaal der Groote Bank, in te gaan in de Enge Lombardsteeg, en wel: Koper, Tin, Blikwerk, Lijnwaden enz., op Maandag 5 Dec. 1859. Goud, Zilverwerk en Juweelen op Maandag 12 Dec. 1859, beide dagen van elf tot twee ure.

Z. M. heeft tot burgemeester der gemeente Werkendam benoemd, Mr. J. G. de Groot Schimmel, onder toekenning van eervol ontslag als burgem. der gemeente Nederhemert; aan eene commissie uit de Staten van Limburg, belast met het onderzoek van een voorstel tot uitbreiding der maatsch. van landbouw en bloemkweeking in Limburg, magtiging verleend, om na de sluiting van de najaarsvergadering der Staten hare werkzaamheden voort te zetten; benoemd, om zoo noodig het bestuur te vertegenwoordigen van den polder de Nieuwe Klem, onder de gem. Strijen (Zuid-Holl.), den heer P. de Jongste. Z. M. heeft benoemd tot direct., hoofd-onderw. der schilder- en teekensch. bij de Kon. Akad. van beeld. kunst. te Amst., den heer H.F.C. ten Kate, te Amst. Z. M. heeft aan J. Kuyk vergund zijne notariele standpl. van Wageningen over te brengen naar Arnhem; en zijn voorts tot notar. benoemd: ter standpl. Arnhem, A. F. C. van Hasselt, candid.-notaris aldaar; en ter standplaats Wageningen J. G. J. Moll, thans griffier bij het kantongeregt te Groenlo; uit welke laatstgemelde betrekking hij met den 31sten December aanst. eervol is ontslagen; tot offic. van justitie bij de arr.-regtb. te Dordrecht Mr. P. Brantsma, thans offic. van justitie bij de arr.-regtb. te Heerenveen; tot offic. van justitie bij de arr.-regtb. te Heerenveen Mr. E. Roos van Bienema, thans substit.-offic. van justitie bij dezelfde regtb.; en tot substit.-offic. van justitie bij de arr.-rb. te Heerenveen Mr. B. Brouwer, thans plaatsverv. kantonr. en advoc. te Almelo; bij den plaatsel. staf: tot kap. en plaatsel. adjud. der 1ste klasse, te Willemstad, (naar ouderdom van rang) den 1sten luit. der inf., G. A. van Haeften, die op non-activiteit werd gesteld, in afwachting, dat nader omtrent hem zou worden beschikt; den 1sten luit. W. H. A. Gersom, plaatsel. adjud. der 2de kl. te Venlo, op non-activiteit gesteld, in afwachting dat omtrent hem nader zal worden beschikt.

Volgens bijzonder berigt was Zr. Ms. stoomschip *Amsterdam*, kapt.-luit. Clarkson, den 8sten Oct. geankerd te St. Helena; aan boord was alles wel. *S. C.*

Naar men verneemt, heeft Z. M. de Koning den heer Sadoine, inspecteur van de Belgische marine, en den heer Hoed, luitenant ter zee, bevelhebber der Belgische oorlogsstoomboot *Diamant*, benoemd tot ridders der orde van de Eikenkroon.

Door Zijne Exc. den Minister van Binnenl. Zaken, is bij circulaire van den 17den Nov. jl. aan de heeren commissarissen des Konings gerigt, te kennen gegeven, dat ten einde zoo na mogelijk bekend te zijn met de hulpmiddelen, welke de dienstdoende en rustende schutterijen, in tijden van gevaar en oorlog, kunnen opleveren, en om met eenigen grond te kunnen afleiden, wat de eerste ban der schutterijen in zich bevat, dat als staf zou kunnen dienen, voor de zamenstelling van de compagnies-kaders der, ingeval van mobilisering, op te rigten mobiele bataillons, nuttig is voorgekomen, dat in de numerieke staten van de sterkte van den eersten ban, waarvan de modellen, sub. litt. *b* en *c*, nader zijn voorgeschreven, bij de circulaire van 10 Febr. 1840, Nº. 170, en die volgens de latere circulaire van 24 Oct. 1843 Nº. 74, jaarlijks vóór of op den 1 Jan. moeten worden ingezonden, tevens worde opgegeven het getal van de in die staten begrepen schutter-pligtigen, die vroeger, hetzij als onderofficier, korporaal of soldaat, bij het vaste leger, hetzij als milicien hebben gediend. vermits de gemeentebesturen, tot het doen der bij art. 7 van Zr. Ms. besluit, van 4 Aug. 1839 (*Staatsbl.* Nº. 35) en in verband met de eerst aangehaalde circulaire, tot zamenstelling van de algemeene numerieke sterkte-staten gevorderde periodieke opgaven, zich van de gesteldheid van ieder schutterpligtige, zijnen ongehuwden of gehuwden staat, en van het al of niet bezitten van kind of kinderen behooren te vergewissen, schijnt het onderzoek en het doen der opgave, wie hunner te voren bij het leger hebben gediend, geen bezwaar te kunnen opleveren.

Verder verlangt Z. Exc., dat daartoe de vereischte voorschriften aan de gemeentebesturen worde gegeven en voorts de bedoelde opgaven te willen doen vervatten, in de voortaan aan zijn Departement in te zenden numerieke sterkte-staten van den eersten ban der dienstdoende en rustende schutterijen.

Wij hebben heden ontvangen de memoriën van beantwoording op hoofdstuk VIII en X der staatsbegrooting voor 1860, alsmede het eindverslag tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren, hetgeen wij morgen uitvoerig zullen mededeelen.

Sedert eenige dagen is er een gerucht in omloop, dat er in een huis alhier op de Heerengracht een diefstal met inbraak zou zijn gepleegd en dat de bewoner den dader ontdekkende, de hulp van twee nachtwachts zou hebben ingeroepen, die den dief aangehouden en met het gestolen zilver naar het commissariaat van politie der sectie zouden hebben overgebragt, doch dat het later zou gebleken zijn, dat die beide vermeende nachtwachts handlangers van den dief waren, die zich met dezen en den buit uit de voeten zouden hebben gemaakt. Wij achten ons verpligt, dit gerucht als geheel onwaar tegen te spreken en kunnen de verzekering geven, dat van dit voorval bij de bevoegde autoriteit te dezer stede niets bekend is.

Op Zaturdag, den 10den December aanstaande, zal aan het locaal van het departement van marine, te 's Gravenhage, onder nadere goedkeuring, bij inschrijving worden aanbesteed: het maken van een houten gebouw, ten dienste van het loodswezen te Amsterdam.

Wij achten het van groot belang, vooral voor het handeldrijvend publiek, het volgende ter waarschuwing mede te deelen:

Te Rotterdam schijnt zich eene club gevormd te hebben, die, onder den naam van handel drijven, de grofste en vuilste opligterijen pleegt. Reeds menigeen, niet alleen daar ter stede of in dit land, maar zelfs ook in het buitenland, is hiervan de dupe geworden. De personen, waaruit zij bestaat, handelen, zoo als het schijnt, in alles, koopen alles, of ten minste kunnen alles gebruiken. Zij schrijven om prijs-couranten en monsters, geven hunne adressen op en doen meestal groote bestellingen; en hij nu, die dwaas genoeg is, het bestelde af te zenden of te bezorgen, kan gerust er op rekenen bedrogen te zijn; immers zij bezitten niets en de civiele regter heeft geen verhaal op hen; die hen gijzelt, moet de kosten betalen. Het getal dezer zoogenaamde handelaren, welke allen tot de heffe des volks behooren, is reeds zeer groot; zij hebben een zaakwaarnemer of praktizijn onder hen, die hen zekere adviezen geeft, en hebben tot nu toe de wet en de politie weten te ontduiken, doch wij hopen, dat zij eenmaal in handen der laatstgenoemde vallen zullen.

Ieder zij dus in zijn belang aangeraden, dat, indien hij niet door deze handel-dieven wil bedrogen worden, om bij het ontvangen van aanvragen om goederen, van welken aard ook, eerst te informeren naar de soliditeit der bestellers, welke informatiën vermoedelijk het best aan de bureaux van politie te Rotterdam zullen kunnen gegeven worden, bij welke onze professeurs de commerce waarschijnlijk zeer wel bekend zullen zijn. (*N. Rott. Ct.*)

Beroepen bij de Christelijke Afgescheidene gemeente te Heusden, de candidaat S. Evenhuis; en te Vrijhoeven Capelle, de candidaat J. Verwey.

Beroepen tot derden predikant bij de Hervormde gemeente te Nijkerk op de Veluwe (kl. Harderwijk) Ds. J. Drost, predikant te Rhenen.

Te Poortugaal is de heer J. Barendregt met bijna algemeene stemmen tot lid van den gemeenteraad gekozen, in de plaats van den heer J. W. F. Scheffer, welke als zoodanig zijn ontslag had genomen.

Uit Groningen schrijft men, dat, indien de Eerste Kamer het spoorweg-ontwerp niet mogt goedkeuren, Z. M. de Koning die Kamer zal ontbinden. — Men vleije zich aldaar niet met zulk een denkbeeld, noch brenge dat als schrikbeeld voor de leden dier Kamer: zij lagchen er mede, want ze weten wel beter. — Iets anders zou het zijn, dat de Eerste Kamer, door de aanneming dier wet, den wrevel van een groot deel des volks op nieuw zou opwekken, de beroemde IJstad zou helpen vernielen, en gansch N.-Holland, Utrecht, 's Bosch, Deventer, het nijvere Almelo een schandelijk onregt zou aandoen; op dien weg hopen wij, dat zij de kleine meerderheid der Tweede Kamer niet zal volgen, want zij zou dan gewis kwaad zaad helpen strooijen onder de zonen van hetzelfde vaderland, vele belangrijke plaatsen benadeelen en alom droefheid verwekken; en wij gelooven, dat de overtuiging daarvan den leden dier Kamer zwaarder moet drukken, dan de vrees voor eene ontbinding, zoo die al in de verste verte mogt bestaan. (*Utr. Ct.*)

De Fransche bladen deelen heden mede, dat dezer dagen een kind van zes maanden, op eene noodlottige wijze gestorven is, die, als eene waarschuwende les, vele ouders tot voorzigtigheid moet aansporen. Het kind namelijk, met eene het ten geschenke gegeven pop spelende, likte achtereenvolgend de roode en witte verf van den kop daarvan af, en overleed ten gevolge der daardoor veroorzaakte vergiftiging.

* 's GRAVENHAGE, 26 Nov. Het Openbaar Ministerie bij den Hoogen Raad der Nederlanden, zal den 8 December conclusie nemen, in de bekende zaak van het bestuur der domeinen, eischer, tegen G. Reinders, verweerder.

— Voor het Prov. Geregtshof van Z. Holland werd gisteren behandeld, de reeds vermelde zaak van den gewezen deurwaarder O. te Dordrecht. Het O. M. heeft geconcludeerd tot eene gevangenisstraf van 5 tot 15 jaren en 3 geldboeten, elk van ƒ 50. Aanst. Zaturdag uitspraak.

— Het Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland heeft heden J. Dijksman, werkster te Rotterdam, schuldig verklaard aan diefstal bij nacht in een bewoond huis, met behulp van binnenbraak, na reeds te voren tot gevangenisstraf van meer dan een jaar te zijn veroordeeld geweest, en haar gecondemneerd tot eene tuchthuisstraf van vijf jaren.

— Door P. de Groot, aannemer van publieke werken te Asperen, is op 15 Nov. jl. in de brievenbus aldaar, een behoorlijk gesloten brief geworpen, geadresseerd aan M. Zondag, in het logement *De Roskam*, te Stratum bij Eindhoven, en bevattende de volgende geldswaarden, als: 1 bankbiljet van ƒ 100, Nº. 133; 1 dito van ƒ 40, Nº. 219; 1 muntbiljet van ƒ 10, Nº. 613, welke brief niet aan zijn adres is bezorgd.

— Volgens berigt van den commissaris van politie te Delft, is op den 3den dezer maand, door den heer R. H. Arntzenius op de post aldaar bezorgd, een brief inhoudende: 1 munt-biljet, groot ƒ 50, Nº. 378 F, en 1 bank-biljet, groot ƒ 25, Nº. 526, aan het adres van den heer W. de Gelder, te Chaud-fontaine bij Luik, welke brief niet teregt is gekomen.

* WERKEN EN SLEEUWIJK, 25 Nov. Door het dijkbestuur van het Oud land van Altena, zijn voor de aanstaande rivier correspondentie, de dijkposten voor dit collegie geregeld geworden, als: te Andel, de leden Mr. A. Dermoeijen Leemans en P. van Eeten; te Woudrichem, de leden H. van Ouwerkerk en B. A. van der Colff, en te Sleeuwijk, de leden G. van Tienhoven, W van Eeten en C. A. de Jong; terwijl tot nood-heemraden, voor den winter van 1959 op 1860, zijn aangesteld geworden Antonie Smits te Andel, Pieter Pieterse Smits te Giessen, Arie Smits Pz. te Rijswijk, Otto Hello te Woudrichem, Huibert van Arkel Sr., Jan van 't Sant en Cornelis van Driel te Sleeuwijk.

's HERTOGENBOSCH, 26 Nov. De kapitein P. J. de Vassij, van het 5e. regiment infanterie, alhier in garnizoen, voorloopig de dienst waarnemende van adjudant bij gemeld corps, is door Z. M. definitief tot die betrekking benoemd.

* MOERGESTEL, 26 Nov. Gisteren avond ca. 9 uur zag men van hier uit een hevigen brand in de rigting van Tilburg, en heden verneemt men, dat het de groote en schoone looijerij en blooterij van den heer N. N. de Kanter op het Goirke aldaar is. Alles is een prooi der vlammen geworden behalve eenige huiden, die men nog bij tijds gered heeft; de waarde van hetgeen verbrand is wordt geschat op ƒ 80,000, naar men verneemt is looijerij, huizing en inboedel geassureerd voor ƒ 60,000; de brand is in de droogerij der looijerij aangekomen.

GRAVE, 25 Nov. Men verneemt, dat, bij Koninklijk besluit van 17 Nov. is goedgekeurd geworden, het besluit en de verordening van den raad dezer gemeente, strekkende tot heffing en invordering eener plaatselijke belasting, in te gaan met 1 Januarij 1860, op het binnenl. gedistilleerd en de binnenl. likeuren,, het buitenl. gedistilleerd en de buitenl. likeuren, als: op het binnenl. gedistilleerd en de binnenl. likeuren 90 opcenten, op de hoofdsom van den rijks accijns, en bij invoer binnen de gemeente, ƒ 19.80 per vat van 10 graden of 100 pCt. sterkte; op het buitenl. gedisteleerd 57 opc., op de hoofdsom van den rijks accijns, en bij invoer ƒ 19.95 per vat van 10 graden of 100 pCt., meerdere of mindere hoeveelheid en sterkte naar evenredigheid; op de buitenl. likeuren 39 opc. op de hoofdsom van den rijks accijns, en bij invoer ƒ 20.28 per vat, om het even van welke sterkte; meerdere of mindere hoeveelheid naar evenredigheid.

* WILLEMSTAD. 26 Nov. De 1ste luitenant-ingenieur, H. E. Beekman, van het corps ingenieurs, mineurs en sappeurs, alhier in garnizoen, is verplaatst naar Grave, ten einde daar onder de bevelen van den eerstaanwezenden ingenieur werkzaam te zijn.

HARDERWIJK, 26 Nov. De 2e. luitenant à la suite, W. F. K. R. Weber van het koloniaal werfdepôt alhier, bestemd voor het Indisch leger, is door Z. M. tijdelijk gedetacheerd bij het depôt van het 1e, regiment infanterie te Utrecht.

MEPPEL, 26 Nov. Gisteren avond is alhier een brutale diefstal gepleegd uit het schip van S. Wildeboer, varende van hier op Zaandam. Terwijl hij zelf en zijne vrouw afwezig waren en de knecht waarschijnlijk gedurende het feit in het vooronder sliep, hebben de dieven zich door middel eener schuit op het schip begeven, en uit het achteronder onderscheidene gouden en zilveren voorwerpen, benevens eene som van ƒ 125 ontvreemd. Vreemd is het evenwel, dat zij nog eene aanzienlijke hoeveelheid geld onaangeroerd hebben gelaten; misschien waren zij bevreesd voor overrompeling, daar het naauwelijks 8 uur zal geweest zijn. Het door de politie ingestelde onderzoek is tot nog toe zonder gevolg gebleven.

— Door H.H. Gedeputeerde Staten dezer provincie is dezer dagen bepaald, dat de schepen de Drentsche hoofdvaart zullen kunnen op- en afvaren met eenen diepgang van 1.10 el, zoo wel op het bovenpand van genoemd kanaal, als op de panden beneden de Veene schutsluis.

LAATSTE BERIGTEN.

Bij het ter perse gaan dezes, was de 2de Fransche en Belgische post niet aangekomen.

WEENEN, 25 November.

De graaf van Parijs zal morgen zijne reis van hier naar Triëst voortzetten.

— Baron Koller, nieuw benoemd Pruissisch gezant bij het hof van Oostenrijk, wordt morgen alhier verwacht.

— De nieuw benoemde Oostenrijksche gezant te 's Gravenhage, baron von Langenau, is benoemd tot luitenant-veldmaarschalk.

— Het Oostenrijksch-Russisch handelsverdrag, dat tegen ultimo Dec. e. k. kon ophouden, is door geene der beide partijen opgezegd, en blijft dus weder voor drie jaren in wezen.

BERLIJN, 26 November (*'s avonds*).

Men wil hier weten, dat de koning en de koningin reeds den 10den Dec. e. k. de reis naar Engeland zullen aanvaarden. Behalve de heer Rammschlüssel, is ook de secretaris der koningin, de heer Dohme, reeds derwaarts vertrokken, om er de noodige voorloopige schikkingen te treffen.

— Naar men verneemt, hebben prins en prinses Friedrich Wilhelm afgezien van hun voornemen, om een bezoek bij het hof van Baden af te leggen, en zullen zij reeds op het einde der volgende week regtstreeks van Londen herwaarts terugkeeren.

HAMBURG, 26 November.

KOFFIJ onveranderd met beperkten omzet. — ZINK op $13\frac{7}{16}$ mb. gehouden. — GRANEN zeer stil. — RAAPOLIE per Nov. $23\frac{3}{8}$; Mei $24\frac{5}{8}$ mbc. nominaal.

PER TELEGRAAPH.

LONDEN, Heden 27 November.

Het weekblad *The Observer* zegt, dat lord Cowley naar Londen is gekomen, om eene innige verstandhouding tusschen Frankrijk en Engeland, voor de in Januarij aanvangende beraadslagingen van het congres te bewerken. De uitnoodiging tot het congres is nog niet ontvangen.

BERLIJN, Heden 27 November.

De Keur-Hessische gezant alhier, baron von Wilkens Hohenau, heeft het bevel ontvangen, zich tot op nader bevel naar Dresden te begeven. De Pruissische gezant in Keur-Hessen, de heer von Sydow, is met verlof herwaarts vertrokken. Eene bepaalde terugroeping heeft echter niet plaats gehad.

Van goederhand wordt gemeld, dat de zwarigheden tusschen Oostenrijk en Frankrijk, betrekkelijk het aan den heer Buoncompagni opgedragen regentschap over Centraal-Italie, nog niet zijn opgelost.

Ingezonden Stukken.

Aan de Redactie van het Nieuw Amsterd. Handels- en Effectenblad.

In uw nommer van heden lees ik een *leading-artikel* over de »bezoldiging der mindere ambtenaren." Gij doet wel van tijd tot tijd op dat onderwerp terug te komen, Indien zulke gegronde klagten al niet onmiddellijk tot verbeterende maatregelen leiden, — zij helpen eene publieke opinie vestigen, en dit is in zoodanige zaken reeds iets.

Maar min juist acht gij de »geestelijken" tot de bevoorregten. Het is alleen van de Hervormde predikanten dat ik spreken kan, doch daar de Regering in den laatsten tijd eindelijk de hand ook eens tot eenige verbetering van hun lot heeft begonnen uit te strekken, zullen zij wel mede door u zijn bedoeld. Of men hen echter ten deze tot de »bevoorregten" (dat toch schijnt te willen zeggen: tot degenen, die van geluk mogen spreken) kan rekenen, zult gij met mij betwijfelen, als gij in aanmerking neemt, dat de geheele maatregel der vermeerdering van de tractementen der Hervormde predikanten strekt, om te zorgen, dat niemand hunner minder dan ƒ 800 tractement hebbe. De »bevoorregting" bestaat dus daarin, dat de Hervormde predikanten zooveel mogelijk zijn geplaatst in den toestand, voor welken gij zelve verbetering inroept: »eene jaarwedde van ƒ 800, zelfs nog veel minder, waarvan men niet zelden een talrijk gezin moet onderhouden in eenen tijd, dat het geld zoozeer in waarde is verminderd."

Ik ga nu voorbij, wat zou kunnen worden gezegd, over de »geestelijken, die toch aanspraak hebben op eenige vergoeding voor het geld, dat zij tot bekostiging hunner studien hebben uitgeschoten, terwijl dit bij de meeste burgerlijke ambtenaren het geval niet is. Over de ambtenaren van 's rijks belastingen, door u niet ten onregte genoemd, als men in aanmerking neemt, dat voor eenige jaren de controleurs met de liniedienst belast, en dus tot het houden van een paard verpligt, daarvoor ongevraagd eene voeder-verhooging van ƒ 100 hebben gekregen; maar ook weder ten onregte, in zooverre den ontvangers misschien eenige vergoeding is gegeven voor het missen van een belangrijk gedeelte hunner inkomsten, ten gevolge der afschaffing van de belasting op het gemaal. Doch — slechts van de sobere predikants-tractementen wilde ik spreken; en nu is b. v. ƒ 1300, om in den stand van predikant met een huisgezin te Arnhem te leven, en ƒ 1114 te Nijmegen — en zoo zijn er *vele* te noemen — juist geen »bevoorregte" toestand.

Uw onpartijdigheid zal zeker de bovenstaande regelen in uw kolommen opnemen.

Uw bestendige lezer
X.

O. 25 Nov. 1859.

Wat staat Amsterdam nu te doen?

Eindelijk is Zaturdag middag ll. het laatste bedrijf van het drama *Spoorwegen*, dat sinds eenigen tijd in den Haag opgevoerd werd, geeindigd, met eenen gevoeligen slag aan de weêrloosheid toegebragt. Ware dit in werkelijkheid slechts een spel geweest, de toeschouwers zouden, hoe ook door de handeling der zaak in opgewondenheid gebragt, na het vallen van het gordijn, zich, onder den oogenblikkelijken indruk, ernstig of schertsend verwijderd hebben; ditmaal echter gold het geene fictie, maar eene werkelijkheid. Immers het gold de beslissing in de zaak der spoorwegen, die sedert geruimen tijd geheel Nederland in beweging bragt, en die ongelukkiglijk daarin het zaad der tweedragt met al zijne wrange vruchten *kan* en, zoo ik vrees, *zal* gestrooid hebben, aangezien het bezwaarlijk denkbaar is, dat een groot gedeelte der natie, zich grovelijk beleedigd en benadeeld achtende door eene niet noemenswaardige meerderheid, zich gedwee aan de door deze genomen besluiten zal onderwerpen.

Wie zal kunnen en durven ontkennen, dat onder de verongelijkten en miskenden de hoofdstad des rijks eene eerste plaats bekleedt? Is het overigens eene waarheid, dat men in de wereld voor de overmagt bukken moet, dan is het even waar, dat men zich tegen deze overmagt met alle ter dienste staande middelen, zoo lang mogelijk, verdedigen moet, en vooral zorg dragen, dat kinderen en kindskinderen nimmer het noodlot, hetwelk hun beschoren is, op rekening kunnen stellen van de flaauwhartigheid hunner vaderen.

Vraagt men nu, wat deze in de gegeven omstandigheden doen moeten, dan zeg ik, dat de beantwoording dezer vraag uiterst moeijelijk is, aangezien alle handelingen steeds afhankelijk gemaakt moeten worden van de omstandigheden en de dagelijks mogelijke en niet vooruit te bepalen gebeurtenissen, die hierop haar invloed uitoefenen. In de allereerste plaats echter wachte men zich voor de zoo noodlottige weifeling en insluimering.

Dagelijks kunnen zich, zoo als ik zeide, nieuwe gebeurtenissen, nieuwe incidenten voordoen, en Amsterdam zij steeds op zijne hoede, om met dezen zijn voordeel te doen.

Te wenschen is het, dat ons stedelijk bestuur, met onzen geachten burgemeester aan het hoofd, dat door zijne krachtige en waardige houding zich in de hoogste mate de achting en de sympathie der burgerij verworven heeft, op hetzelfde ingeslagen pad blijve voortwandelen en geenszins terugdeinze, al ware het dan ook, dat zijne démarches de afkeuring en veroordeeling uitlokten van hen, die dezen tot verwezenlijking hunner zelfzuchtige inzigten geenszins bevorderlijk achten.

En wat *zullen* de inwoners doen? dit moeten wij afwachten; maar ziehier bij voorbeeld iets, wat zij *kunnen* doen. Aanvankelijk, doch ook onmiddellijk, wende thans de hoofdstad zich tot de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Spoedig welligt zal deze geroepen worden, om aan de noodlottige spoorwegwet, die vreeselijke en zeker in den geheelen omvang nog niet gekende geldelijke lasten op tijdgenoot en nageslacht werpt, hare sanctie te geven, of wel deze daaraan te onthouden. Is zij doordrongen van de ware belangen van het gemeenschappelijke vaderland, en meenen hare leden het wel met zijne inwoners; stellen zij tevens alle locale belangen en begeerten ter zijde, dan kan het wel niet anders, of die kamer moet hare goedkeuring weigeren aan een stap, die, zoo als het zich helaas laat aanzien, de eerste aanleiding zijn zal tot het verspreiden der grootste tweedragt onder de inwoners van Nederland. Zij handele zoo, al ware het slechts uit loutere overweging, dat, hoe men ook over de wenschelijkheid of niet wenschelijkheid der spoorwegen denke, zij geene vrijheid gevoelt, om eene zaak van dien omvang, en waarbij zoo vele belangen gecompromitteerd worden, tot wet te verheffen, terwijl deze bij de Tweede Kamer is aangenomen met eene meerderheid, zoo gering, dat deze, wel beschouwd, bijkans eene minderheid is te noemen. Met een eerbiedig, echter krachtig adres, niet door *eenigen*, niet door *onbeduidenden*, maar door *duizenden* en door alle invloedrijken in de hoofdstad onderteekend, met het *bestuur aan het hoofd*, wende Amsterdam zich dus tot het bovengemelde staatsligchaam. Tot de beste en spoedigste bereiking van het daarmede beoogde doel, ware het te wenschen, dat uit de geachtste ingezetenen zich eene commissie vormde, om dergelijk adres op te stellen, afdrukken daarvan wijd en zijd te verspreiden, de meest mogelijke en beste handteekeningen daarop bijeen te zamelen en, daarmede voorzien, aan elk der leden van de Eerste Kamer een exemplaar te overhandigen of te doen overhandigen.

Nog iets kan Amsterdam onmiddellijk doen.

Nadat, gedurende talrijke jaren, door de Hooge Regering de zaak der concessie-aanvrage, tot daarstelling van het kanaal door Holland op zijn smalst, onder allerlei voorwendsels, opgehouden is, en nadat zij deze ten laatste geheel ter zijde stelde, om ze te doen vervangen door eene aanvrage tot daarstelling van dat werk door het rijk zelve doch op eene wijze, die veel meer op ironie en mystificatie dan op ernst geleek, zoodat dan ook van deze zaak waarschijnlijk niets komen zal; nadat de spoorwegquaestie ten nadeele van Amsterdam beslist is, en bij die gelegenheid vele leden der Tweede Kamer op het veel wenschelijkere gewezen hebben der verbetering van het bestaande Noord-Hollandsche kanaal, zou men wel moeten veronderstellen, dat, wanneer Amsterdam zich geneigd betoonde, om in deze verbetering van zijn waterweg naar zee te berusten, de Regering en de vertegenwoordiging in allen deele dier stad hierin behulpzaam zullen zijn. Welnu, Amsterdam behoeve het en vrage deze ondersteuning, vrage subsidie, vrage concessie ter daarstelling van dat werk: en dat alles niet zoo zeer, omdat het zich verbeeldt zoodoende hiertoe te geraken — want nieuwe oppositie zal ook dan wel weder niet uitblijven en alles op verijdeling en afwijzing van zijn verzoek uitloopen, — maar wel omdat in vervolg van tijd niemand ooit zou kunnen zeggen: hadde Amsterdam dien weg ingeslagen, het zou welligt zijn doel bereikt hebben, en omdat nimmer eenig lid der Kamer zou kunnen zeggen: Amsterdam had in dezen het initiatief moeten nemen, enz. enz.

Ten slotte:

Amsterdam wachte zich toch voortaan voor het verstrekken van kapitalen, welke niet uitsluitend tot het bevorderen van zijne eigene stoffelijke belangen moeten strekken, en bovenal zie Amsterdam toe, om in geenerlei opzigt mede te werken tot het verschaffen van gelden, indien onverhoopt voor de daar te stellen spoorwegen eene inschrijving opengesteld werd. Schande en hoon over hen in Amsterdam, die zich zoo verre vergeten mogten, om uit winstbejag, of om welke reden ook, hiertoe de hand te leenen; eere en roem daarentegen voor hen, die iets mogten bijdragen om het te verhinderen, en zoodoende de voltrekking van ons doodvonnis te verijdelen of te vertragen.

Ziedaar een paar wenken, die ik in de tegenwoordige omstandigheden mijnen medeburgeren meende te moeten geven; het is te wenschen, dat zij hiermede hun voordeel doen mogen.

X.

Spoorwegen is de algemeene roep van Noord tot Zuid, en ik roep ook gaarne mede; doch de opoffering voor ons gouvernement is toch wel wat ruim groot. Zou men geen spoorwegen kunnen erlangen buitendien? Mij dunkt, de zaak aan particulieren over te laten, is wel zoo profijtelijk voor de natie.

Indien ons gouvernement iets doen wil voor de stoffelijke belangen van het volk, was het beter eenige millioenen aan kanalen te besteden; dit is voordeel voor landbouw en kleinhandel; dit kapitaal zal binnen weinige jaren weder terug zijn, als er van alle woeste gronden heerlijke landouwen en dorpen ontstaan zullen zijn; dit is het eenige redmiddel, om welvaren in die woeste streken te doen heerschen; eenige millioenen, besteed om de landverhuizing naar onze Oost-Indiën, in plaats van naar de Kaap of Amerika te leiden, zouden kracht schenken aan onze overzeesche bezittingen, zouden ze voor het moederland doen behouden, en daar eene hulp en kracht stellen, tegenover sommige overmoedige vijanden, die een begeerigen blik op deze onze bezittingen slaan. Iedere landverhuizing naar elders is schade aan onzen nationalen rijkdom, is verlies van onze krachten. Hoe menig huishouden snakt naar een beter bestaanmiddel! Met de hulp van ons gouvernement is daartoe te geraken en dit zal geen verlies aan het gouvernement berokkenen.

Maar spoorwegen zullen veel verlies en veel teleurstellingen aanbrengen, en eenmaal zoo ver gevorderd zijnde, dat er een begin aan gemaakt is, dan is er geen denken meer aan terugtreden; wil men dan iets voor het belang der volkswelvaart doen, dan kanalen gegraven en de krachten der natie naar onze Oost-Indiën overgebragt, dit zal eene kleine opoffering zijn voor ons gouvernement, maar die zeker een voordeelig resultaat zal voortbrengen.

Derhalve, de spoorwegen aan particuliere ondernemingen overgelaten! welligt dat zij er dan ook nog bijkomen, om de volksvlijt, om de volkswelvaart te bevorderen.

Door dit te plaatsen zal UEd. vele gevoelens uitlokken van hen, die met mij voorstanders van de volksbelangen zijn.

M. V. O.

Beschrijving van Pella, eene nederzetting van Hollanders in Iowa (Noord-Amerika).

In het begin van April 1856, met mijn talrijk huisgezin van Curaçao naar de Vereenigde Staten vertrokken, kwam ik, na eene lastige zeereis, op den 28sten dier maand te New-York aan, van waar ik mij naar Buffalo, eene groote en welvarende havenstad, aan het meer Erie gelegen, begaf; ik verbleef aldaar drie maanden, om mijne huisgenooten eenigzins gemeenzaam met de taal, zeden en gewoonten van het land te maken, alvorens naar het Westen te vertrekken. Van daar vertrokken wij over de meeren naar Chicago (voor twintig jaren eene wildernis, en thans de beroemdste stad in het Noordwesten van Amerika), aan het meer Michigan gelegen, en van daar vervolgden wij onze reis naar Burlington, eene stad aan den westelijken oever van de prachtige Mississippi in Iowa. Ofschoon nu de beschouwing van de talrijke steden en plaatsen, welke wij doortrokken, vooral uit een handels- en landbouwkundig oogpunt, voor velen misschien belangrijk kon zijn, moet ik daarvan vooreerst afzien, en mij meer bijzonder bepalen tot dat gedeelte van den staat Iowa, hetwelk door de nijverheid van Nederlanders aan de woeste natuur ontwoekerd, en in schoone landhoeven herschapen is; ik bedoel de stad Pella en de „County", waarin deze gelegen is.

Derwaarts dan begaven wij ons van Burlington op weg, en, vaarwel zeggende aan de gemakkelijke en versnelde vervoermiddelen, waardoor men met stoom de Vereenigde Staten in alle rigtingen, als ware het, doorvliegen kan, begaven wij ons nu in sterke, overdekte, met twee paarden bespannen wagens, hier „teams" genaamd, naar Pella op weg, welke plaats op omstreeks 130 Engelsche mijlen van daar in het westen ligt, en besloten wij de reis geheel naar Westersch gebruik te doen, dat is: des daags onder den blooten hemel, of in de schaduw van eenig woud het ontbijt, middag- of avondmaal te houden en, met uitzondering van de dames en jonge kinderen, die in de wagens overnachten, den nacht, in dekens gewikkeld, in den open lucht door te brengen; en, hoewel deze manier van reizen vrij vermoeijend en langzaam was, had zij echter de bekoorlijkheid van het nieuwe en gaf ons gelegenheid om al gedurig onder het voorttrekken onze tafel van genoegzaam wildbraad te kunnen voorzien en vooral om het land beter te leeren kennen, dan dit met het reizen over spoorwegen mogelijk is. Na bijna vijf dagen aanhoudend over de met hoog gras en fraaije bloemen bedekte heuvelen en dalen, die dikwijls allerschilderachtigst door bosch en houtgewas werden afgewisseld, te zijn heen getogen en eene menigte kreeken over bruggen, van boomstammen gebouwd, overgetrokken te zijn, zagen wij eindelijk het door de stralen der ondergaande zon verlichte torentje van het Baptisten Seminarie en spoedig ook dat van het door den leeraar H. P. Scholte voor eigene rekening gebouwde kerkje der Afgescheidenen; vervolgens ook de talrijke hier en daar onder het groene loof verscholene woningen van Pella, hetwelk, boven al de door ons in Iowa doorgetrokkene binnensteden en dorpen verreweg de voorkeur verdiende; zoo kwamen wij des avonds van den vijfden dag onzer reis te Pella aan, waar wij de woning betrokken, die wij voorloopig gehuurd hadden.

Den volgenden dag waren wij reeds vóór het aanbreken van den dag op de been en beschouwde met belangstelling het ons omringende. Spoedig was het ontbijt genuttigd, en terwijl mijne huisgenooten ijverig aan het schoonmaken der woning en aan het uitpakken der reiskoffers bezig waren, begaf ik mij onder het geleide van eenen vriend op weg, om de stad te bezien en kennis te maken.

De aanleg of plattegrond van Pella is langwerpig vierkant met breede, elkander regthoekig doorsnijdende straten.

Mijne woning was een steenen gebouw met vier beneden- en twee bovenkamers, die toenmaals voor 18 dollars, of 45 gulden 's maands, verhuurd werd. Zij lag aan het einde der Washingtonstraat, die, even als de overige straten van Pella, honderd voet breed is. Deze straat naar het oosten opwandelende, ziet men aan weerskanten vrij net gebouwde houten en steenen huizen, van binnen met kalk bepleisterd, met singeldaken en met groote uithangborden, waarop het beroep, dat er in uitgeoefend wordt, is aangewezen, en waardoor de vreemdeling al dadelijk tot de overtuiging komt, dat er hier een overvloed van schoen- en laarzenmakers, kleedermakers, verwers en glazenmakers, bakkers, smeden, meubelmakers, wagenmakers en vooral van winkeliers is; terwijl het timmermans- en metselaars-ambacht, ofschoon zonder uithangborden gedreven, meer dan genoegzaam vertegenwoordigd was. Verder naar de „Square" of het plein van Pella, ziet men eenige fraaijere huizen, en daaronder de, voor Pella, zeer fraaije en gemakkelijke woning van den grondlegger der kolonie, H. P. Scholte, waarachter een schoone en ruime aanleg van vruchtboomen en ander hoog opgaand boomgewas, met nette gras- en bloemperken en een overvloed van heesters en tuingroenten, daar naast eenige nette en wel voorziene winkels, en op den hoek de drukkerij van den heer Scholte, die aldaar te gelijk redacteur, bankier, advokaat, notaris, landagent en wisselaar is.

Hier is men nu regt tegenover den Noord-Oosthoek van het plein, dat, door hooge populierboomen omgeven en met fijne groenten beplant zijnde, te regt zijn naam van „Garden Square" (tuinplein) draagt. Midden onder het lommer staat nog het van boomstammen gebouwde huisje, waarin de heer Scholte en zijne familie zich langen tijd behelpen moesten, terwijl de met hem mede gekomene talrijke Hollandsche huisgezinnen dien in kleine stroohutten moesten doen. Veel zeer veel, hebben die menschen toen geleden, doch dit is nu bijna vergeten.

Twaalf jaren geleden, stonden er in Pella slechts twee blokhuizen, en thans zijn er honderden, vrij goede en nette woningen, een fraai en groot Baptisten seminarie; de kerk van den heer Scholte, eene kerk voor Hollanders van gereformeerde gemeenten, behalve nog een paar andere houten kerken, eene Methodisten-kerk, eene Baptisten kerk, alsook nog eene andere voor de Hollandsche gereformeerden, tot welke kerk zeer vele afgescheidenen wederom op nieuw zijn toegetreden; eene groote, fraaije en nieuw gebouwde districtschool en eenige kleinere schoolgebouwen.

Langs de „Garden Square" gaande, roept men onwillekeurig uit: hier in het midden van die vier rijen schoone boomen moest een raadhuis staan, — doch een raadhuis, openbare markten of eenig gebouw tot schouwtooneel, concert enz., behooren nog tot de dingen, die komen moeten.

Nu komen wij in het midden van de Franklinstraat, waarin twee logementen, het postkantoor en verscheidene welvoorziene winkels- en werkplaatsen, en deze straat naar het westen afgaande, komen wij aan eene brouwerij en een winkel, waar wij den hoek omslaan, de straat naar het zuiden ingaan en ons vlak voor het seminarie in Zuid-Pella bevinden, waarin twee stoomzaagmolens en koornmolens gevonden worden. Andere fabrieken bestaan hier nog niet. Steengroeven, kalkbranderijen en steenovens zijn er genoegzaam in de nabijheid van Pella, zoo ook steenkolen. Het zou werkelijk verwondering baren, dat er zoo hier als elders in Iowa nog geene fabrieken bestaan, waartoe de grondstoffen zoo overvloedig gevonden worden; zoo b. v. is hier geene leerlooijerij, niettegenstaande de huiden van hier met groot tijdverlies en kosten naar de oostelijke staten worden vervoerd en de eikenschors hier verloren gaat, en met het hout wordt opgezaagd en verbrand, welke huiden daarna als bereid leder of gemaakte schoenen wederom naar het westen worden teruggezonden; evenzoo is het met touwslagerijen, lakenfabrieken, fabrieken van aardewerk, glas, papiermolens enz., indien men niet wist, dat de bezitters van kapitalen door de schaarschte van geld, altijd 10 pCt., met weinig uitzondering 25 pCt., en dikwijls 40 tot 50 pCt. interest kunnen maken, en het dus gemakkelijker en voordeeliger is hun surplus kapitaal uit te leenen dan daarmede fabrieken op te rigten en in werking te houden. Te bejammeren is het, dat de anders zoo verlichte en ondernemende kapitalisten in Nederland, wier kapitalen steeds ophoopen, deze liever in den handel van vreemde staatspapieren dan in wezenlijke zaken en verbeteringen beleggen, welker waarde immers toeneemt en nog zeer veel zal toenemen, alvorens zij in verhouding zijn tot die van de oostelijke staten der Unie; voeg daarbij, dat zulke beleeningen aan geen gevaar van staatsbankroeten of revolutiën onderhevig zijn, zoo als met staatspapieren het geval is. Mogten kapitalisten, die aldus door hunne kapitalen geheele landen konden doen bloeijen en indirect aan hun vaderland cijnsbaar maken, altijd in het oog houden, dat het voor hen veel edeler is hun surplus-kapitaal aan te wenden tot uitbreiding van handel, landbouw en nijverheid, dan dit af te staan tot verdelging van duizenden, en vernieling van landbouwindustrie en zedelijkheid, waartoe dit helaas! bij staatsleeningen maar al te dikwijls bestemd wordt; alsook, dat deze staatsleeningen reeds zoo hoog zijn opgevoerd, dat staatsbankroeten of tierceringen daarvan wel eens het gevolg kunnen zijn.

Daarenboven kan men tegenwoordig in het westen der Vereenigde Staten, en bijzonder in Iowa, aanzienlijke kapitalen plaatsen, en wel met de grootste zekerheid, zoo als blijkt uit het volgend uittreksel van eenen brief, dien ik bij de laatste paket van een mijner vrienden, die aanzienlijke betrekkingen in Iowa bekleedt en een der grootste landeigenaars is, heb ontvangen:

„Al de partijen alhier, welke geld willen leenen, zullen zich gaarne aan de voorwaarden, door uwe vrienden in Nederland gesteld, onderwerpen, en onder anderen daaraan, dat de waarde der eigendommen, die zij daarvoor willen verbinden, geëvalueerd zal worden door drie deskundigen, waarvan twee door den geldschieter en een door den geldleener te benoemen, op welke evaluatie van $^1/_2$ tot $^2/_3$ der waarde zou geleend worden; dat de geldleener eener „Deed of Trust", dat is eene acte van overdragt van het beleende eigendom op den geldschieter, met de magt om het binnen dertig dagen in het openbaar te verkoopen, wanneer men met de betaling of interest in gebreke bleef, zou passeren; dat de interest elke zes maanden betaalbaar zal gesteld worden op eenig huis in New-York of Keokuk; dat de intrest zal zijn tegen 8 pCt. op landerijen en 10 pCt. op huizen, erven enz., die behoorlijk tegen brand verzekerd zijn, met een woord, dat de verbanden tot betaling van de hoofdsom en interest minstens even zeker zullen gemaakt worden, als werden de gelden aan partijen in Holland geleend.

„Ik kan bij u, indien uwe vrienden het begeeren, van 75 tot 100,000 dollars gedurende de eerste zes maanden plaatsen, enz."

Behalve het bovenstaande bedrag, is er op dit oogenblik gelegenheid om onder de reeds gemelde en andere voordeelige voorwaarden nog minstens 250,000 dollars alleen in „Lee County" in den staat Iowa te plaatsen, waartoe ik gemagtigd ben negotiatiën alhier te sluiten.

Aldus voortgaande, zouden wij bijna vergeten tot de beschrijving van Pella terug te keeren; trouwens behoeven wij hiervan niet veel meer te zeggen, daar deze stad van 2000 inwoners, waarvan de helft van Hollandschen oorsprong, bijna geheel overeenkomt met andere snel opkomende en ontwikkelende steden in Noord-Amerika.

Lang reeds had ik gewenscht de beroemde Desmoines rivier, die in het noorden van den staat ontspringt, te bezigtigen. Daarom sloeg ik den in het Zuidwesten der stad gelegen weg in, die over heuvels en dalen naar het pas aangelegde stadje Amsterdam voert. Al dadelijk zag ik links aan den weg eene rijke steengroeve en aan weêrskanten daarvan een groot aantal landhoeven, waarop tarwe, boekweit, gerst, haver, maïs, aardappelen, groenten en andere voortbrengselen van het noorden der gematigde luchtstreek welig tierden, omgeven van houten omheiningen van ruim 6 voet hoogte, hier „fences" genaamd, buiten welke groote kudden zwijnen en talrijk hoornvee, paarden, muilezels en schapen graasden. Over het algemeen was de grond goed bewerkt en beloofde een ruimen oogst, die, meer dan genoegzaam voor de consumtie zijnde, tegen hoogen prijs naar het verdere westen werden afgezet.

Na eene wandeling van bijna een uur, daalde ik de laatste heuvel af, zag links voor mij een stoomzaagmolen en eene singelfabriek, en verder af nog twee dergelijken, als ook eenige steenovens; regt voor mij in de laagte, aan den oever van de Desmoines, een kruidenierswinkel, en verder een vijf en twintigtal steenen en houten huizen, waaronder eene school, en dit was het nieuwe stadje Amsterdam. De Desmoines was nu, zoo als gewoonlijk, in Augustus en September op den laagsten stand, en op vele plaatsen doorwaadbaar, en nog was zij grootsch en schilderachtig; haar helder water stroomde snel over de zandige en met steentjes van verschillende kleuren bedekte bedding, en menige grootere en kleinere visschen schoten er pijlsnel door. Het hooge woud, dat zich amphiteatersgewijze aan weêrskanten van den oever verhief, was gevuld met vogelen. Hier zag men een vluggen eekhoorn, snel als een vogel, over en op de takken heên en weder vliegen, dáár het schuwe konijn voor den naderenden vreemdeling vlie len; overal de heerlijkste woudbloemen.

Na eenen geruimen tijd dit natuurtooneel genoten te hebben, begaf ik mij naar Pella terug, terwijl ik onderweg verscheidene vlugten patrijzen, wilde hoenders en kalkoenen zag, die verschrikt heenvloden en zich in het hooge gras en in de maïsvelden verborgen.

Eenige dagen daarna, besloot ik een togtje naar de Skuuk rivier te gaan doen, die in het geheel veel overeenkomst met de Desmoines heeft en even als deze eene hartader voor Iowa is. Ik nam de rigting langs den grooten weg naar de stad Newton, langs welke de landstreek veel schilderachtiger dan naar de westelijke en oostelijke ommestreken van Pella is. Het land is er meer golvend en de afwisseseling van bosch, weide en bouwland grooter. Op $1^1/_2$ mijl van de stad gaat men over eene brug van boomstammen het riviertje, de Donderkreek genaamd, over, dat zich al kronkelende langs de met bosch bewassene heuvelen in eene diepe bedding voortstuwt; en, na eene hooge golvende prairie te zijn overgegaan, kwam ik aan het bosch, waarmede de oevers der Skunk hier en daar mijlen ver bedekt zijn. Nu sloeg ik links om, vervolgde mijnen weg langs het bosch en, na verscheidene groote landhoeven voorbij gegaan te zijn, waarvan de te veld staande oogst den landman toelachte, bereikte ik de woning van een mijner kennissen, die alsdan bezig was om met vier juk sterke ossen een groot prairieland voor de eerste maal om te ploegen. Na eenigen tijd uitgerust te hebben, begaf ik mij naar de Skuuk. Overal langs den weg waren de omheiningen bedekt met wilde wijngaardranken, van welker kleine vruchten men hier een' zeer goeden wijn maakt; — hier zag men geheele akkers met de schitterend gele bloemen der wilde mostaard bedekt, hetwelk hier en daar door groote en fraaije prairie-bloemen, hazelnoot-struiken en door de donker roode vruchten van de sumak werd afgewisseld. Duizende wilde bijen en schitterende insecten vlogen al gonzende her en derwaarts; — dáár, zag men de hooge eiken, noten, linden, olmen, populieren, moerbeziën en anderé boomen, die hunne kruinen trotsch omhoog verhieven, verder, aan den zoom van het bosch, een ondoordringbaar struik- en heester-gewas van frambrozen, braambeziën, wilde of krabappelen, wilde kersen, pruimen, hazelnoten en andere wilde vruchten, aan dit land eigen, en eindelijk, aan den omtrek hiervan, onafzienbare plekken van camillen (mayappels), wilde rozen, aardbeziën-planten.

Lang vertoefde ik in dezen heerlijken aanleg der natuur; doch, daar de zon reeds begon te dalen, was ik genoodzaakt naar de stad terug te keeren.

N. Anslijn.
Adres: P. D. Anslijn,
Utrecht.

Boekaankondiging.

Wij vestigen met bijzonder genoegen de aandacht van ouders en voogden, op een allerliefst werkje, voor een St.-Nicolaas-geschenk bij *uitnemendheid* geschikt, voor zoo verre hier het aangename met het leerrijke en nuttige wordt verbonden.

Wij bedoelen het boekske, getiteld: *Adolf en Clara; of hoe ons land eene republiek werd.* Een verhaal uit de eerste jaren van den tachtig-jarigen oorlog, door P. J. Andriessen; uitgegeven bij den boekhandelaar G. W. Tielkemeijer te Amsterdam.

Is immers het opwekken van liefde tot het vaderland, door de kennismaking met hetgeen onze wakkere voorvaderen gedaan en geleden hebben, om onzen staat op te bouwen, en dien door noeste nijverheid groot te maken, den heiligen pligt kan, mag men dan niet verzuimen, om reeds het teedere hart der jeugd tot dezen geheiligden gloed te ontvonken; dan mag men het niet verzuimen, haar, tot leering en voorbeeld op de handelingen der voorvaderen te wijzen, haar te doordringen van het „*tantae molis erat Romanam condere gentem*"; met andere woorden, van het goed en bloed, dat het den voorvaderen kostte, Nederland op het standpunt te brengen, waarop het thans in de rij der natien staat, en haar op te wekken, nimmer stil te staan, en geene offers in het belang des vaderlands te schromen, om het dierbare erfdeel der vaderen tot steeds meerderen bloei en ontwikkeling te brengen.

Eene bijdrage hiertoe, en vooral, wanneer zij zoo gelukkig slaagde, als die van den heer Andriessen in dit zoo verdienstelijke werkje, verdient *dank* en *krachtige ondersteuning*.

Wij drukken dus volgaarne het zegel op de woorden des schrijvers, als hij zegt:

„Ik zend mijn boekske de wereld in, met den wensch, dat het moge strekken tot aankweeking van vaderlandsliefde en godsdienstzin, en zoo moge medewerken tot bevordering van een groot doel: de *opvoeding* der Nederlandsche jeugd".

Druk en uitvoering vereenigen zich met den schoonen inhoud tot een harmonisch geheel.

KUNSTNIEUWS.

In den **Stads-Schouwburg** werd, in den loop dezer week, bij herhaling, *Leopold van Anhalt-Dessau* ten tooneele gevoerd, over welke voorstelling wij reeds in een vorig nommer hebben gesproken. Zaturdagavond werd de opera-voorstelling voorafgegaan door het bekende, naïve stukje *Zout*, waarin Mw. Coenen van Ollefen hare oude reputatie in vernieuwden gloed deed schitteren, en daarvoor ook den ruimsten bijval mogt inoogsten; zij werd hierbij zeer verdienstelijk ondersteund door de mede-executanten.

Door het Italiaansche Opera-gezelschap werd gisteren avond eene herhaling gegeven van *Verdi's Ernani*, welke ons op nieuw in de gelegenheid stelde het talent der hoofdpersonen van dit gezelschap te bewonderen. In de eerste plaats verdient onze gevierde zangeres, Mw. de Vries van Os, eene loffelijke vermelding; zij toch verbindt aan eene buitengewoon reine en omvangrijke stem van meer dan 2½ octaaf, eene volmaakte techniek; haar spel en gezang zijn edel, en zij maakt met het volste regt en in elk opzigt aanspraak op den naam van eene volleerde zangeres en artiste. Wij hopen dan ook, dat deze verdienstelijke *prima donna* haar talent spoedig aan eene waardiger taak wijde, want wij houden genoemde opera, eenige passages uitgezonderd, voor een zeer oppervlakkig product van den ouden, niet onproductieven componist. Signor Danieli (Ernani) bewees op nieuw, een zeer beschaafd en aangenaam zanger te wezen; zijne stem, is wel is waar, in de ensemble-stukken met Mw. de Vries, iets zwak; hij maakt dit echter dubbel goed door zijne smaakvolle en schoone voordragt. Signor Marra (don Carlos), wiens stemgeluid dat van den echten baryton is, zou zonder twijfel beter bevallen, wanneer hij het geforceerde tremuleren van zijne stem trachtte te verminderen. Signor Gandini vertegenwoordigde zijne rol zeer goed. De eivolle zaal schonk den verdienstelijken zangers rijken bijval, en wij zijn der directie grooten dank verschuldigd, dat zij het kunstlievend publiek zoo dikwerf in de gelegenheid stelt, een waar kunstgenot te smaken.

Wij zijn verzocht, het onderstaande, ter eere van de gevierde kunstenares, Mw. de Vries-van Os, op te nemen, en voldoen er aan met bijzonder genoegen.

Aan Mw. ROSA DE VRIES-VAN OS.

Roemt steeds het buitenland op kunst en tal van helden,
Op u, o groot talent, is Neêrland werk'lijk trotsch,
Schoon gij uw roem verwierft in afgelegen velden,
Aan Po, aan 't verre strand, bespoeld door 't golfgeklots,
De plek, waar gij voor 't eerst op aarde traadt in 't leven,
En waar uw prille jeugd, uw kindsheid henenvlood,
Vergeet die nooit op aard', wat heil u wordt gegeven,
Rijst immer in uw oog, hoe dat uwe roem vergroot.
In Neêrland, kunst'nares! dat steeds op u zal bogen,
En waar 't gevoelvol hart zijn hulde u aan komt biên,
Schenkt gij een waar genot, en stelt de kunst voor oogen,
Volvoert met zulk een lof, als Holland nooit mogt zien.
Als gij, o groote vrouw! na jaren moogt herdenken,
Nadat een waar geluk door God u zij gegund,
Och! wil dan ook nog eens aan Amsterdam gedenken,
Schenkt het een klein bewijs, gij 't niet vergeten kunt.

Amsterdam.

E. B. A. M. GRESNICH,
Institutrice.

Hollandsche Schouwburg. Frascati. De beide voorstellingen bestonden deze week uit eene herhaalde opvoering van *Adrienne Lecouvreur*, welke door een aanzienlijk en talrijk publiek werden bijgewoond. Over de uitvoering kunnen wij weinig meer zeggen, dan wij reeds in vroegere nommers gedaan hebben. Althans de laatste was uitmuntend en liet niets te wenschen over.

Salon des Variétés, in de Nes. Terwijl wij ons steeds beijverd hebben, den heer Duport naar regt en billijkheid hulde te brengen, waar hij door de keuze der in dit locaal ten tooneele gevoerde stukken bewees, de taak eens tooneeldirecteurs wèl te kennen, deed het ons des te meer leedwezen, door de herhaalde opvoering van *De modehandelaarster*, in het begin der afgeloopen week, te ontwaren, dat hij den in ons vorig overzigt gegeven, welmeenenden wenk niet scheen te hebben willen volgen. Wij hadden ons dan ook voorgenomen, te motiveren, waarom wij bedoeld stuk als een zouteloos, zedekwetsend, voor het Hollandsch tooneel vooral geheel ongepast prulwerk beschouwen. Wij hebben echter met genoegen bespeurd, dat de heer Duport — waarschijnlijk ook door eene ledige zaal tot de overtuiging gekomen, dat dit product niet viel in den smaak van het beschaafd publiek, dat doorgaans zijn locaal bezoekt — het stuk na Dingsdag-avond jl. niet meer heeft doen opvoeren, en willen er daarom geen woord meer aan ten koste leggen, in de vaste hoop, dat het voor goed in de prullemand zal zijn geworpen.

In den verderen loop der week werd hier herhaaldelijk en met vrij goed gevolg ten uitvoer gebragt *De lijfeigene*, opera-comique naar het Fransch. De inhoud van dit stuk, dat zich op echt Russisch terrein beweegt, is — eenige bijzondere toevalligheden uitgenomen, die dan ook trouwens niet altijd gemakkelijk te vermijden zijn — onderhoudend, en de zang lief. Wat de uitvoering betreft, bij de eerste voorstelling, op Donderdag-avond jl., waren blijkbaar eenigen niet al te vast in hunne rol, hetgeen den goeden loop van het geheel wel wat benadeelde. Bij de latere opvoeringen heeft zich dit echter allengskens verbeterd, en komt vooral lof toe aan Mej. Chr. Stoetz (Olga Oderloff), en de heeren Ed. Bamberg (den zangmeester Cantarini) en Soeter (Johan Oderloff), voor de goede wijze, waarop zij zich, zoo wat zang als spel betreft, van hunne taak hebben gekweten. Den heer Kapper (Alexis) hebben wij wel eens beter hooren zingen; ook zijn spel liet wel wat te wenschen over. Mw. Moor-Vink bevond zich, als Fedora, de prophetes, buiten haar genre; in elk geval kunnen wij niet begrijpen, waarom eene prophetes met zóódanige stemverheffing en zoo temend dient te spreken. De overige vertooners bragten voorts het hunne bij tot het welslagen van het geheel.

Overigens hadden er herhalingen van reeds door ons besproken stukken plaats, waaraan een welverdiende bijval te beurt viel.

Salon des Variétés, in de Amstelstraat. In dezen salon werd in het begin der week het (in onze vorige Zondags-editie besproken) stuk: *Het rijk der vrouwen, of de verkeerde wereld* voor volle zalen met veel succes herhaald, terwijl Donderdag *Angelo, tiran van Padua*, en Vrijdag en Zaturdag *De armen van Parijs*, mede voor een talrijk en gedistingueerd publiek, werden opgevoerd. Beide laatste stukken zijn in der tijd in het breede door ons besproken, zoodat wij heden daarop niet behoeven terug te komen. De respectieve vertooners hebben allen hun in die stukken verworven roem gehandhaafd.

Grand Théâtre des Variétés, in de Amstelstraat. Maandag-avond werd in dit Théâtre voor de eerste maal ten tooneele gevoerd en Dingsdag- en Donderdag-avond daaraanvolgende herhaald: *de gekochte slaap of geld maakt, niet altijd gelukkig*, fantastisch drama in 5 bedrijven en 9 tafereelen. De zaal was eivol en het stuk voldeed zeer goed. De rijke bankier Nataleon, die door zijne vele slechte daden nergens rust kan vinden, zelfs den zoo verkwikkenden slaap niet, kocht dien slaap, op aanraden van eene tooverheks, voor 50,000 gulden, van een zijner vroegere onderhoorigen, den daglooner Goedhart; doch deze slaap gaf hem ook geene rust, want hij werd geplaagd door zware droomen, waarin al zijne vroegere euveldaden hem voor den geest kwamen. Nataleon werd door den heer Grader voorgesteld en deze had het geluk de goedkeuring van het publiek weg te dragen en teruggeroepen te worden. De brave, eerlijke daglooner Goedhart werd door den heer B. van Lier zeer goed begrepen en gespeeld. De heer Faassen, als Sebastiaan Neusheuvel, dorpsbarbier, speelde als altijd zeer verdienstelijk. Mw. Termaten, de oude Judith, en Mw. van der Finck, de dochter van Goedhart, vervulden hare rollen bijzonder wel. Het overige gezelschap werkte met kracht mede om het stuk te doen gelukken. Wij mogen het vrije en goede spel van den jongen heer Isouard en de jonge jufvrouw Fanny van Lier niet onvermeld laten. De Tableaux Vivants, voorstellende de droomen van Nataleon, alsmede de in het stuk voorkomende dansen, verdienen mede allen lof en gaven blijken van de zorg en moeite, die de directie zich getroost, bij de opvoering van dergelijke stukken.

Hoogduitsche Voorstelling. Bij de voorstelling van *die Räuber*, op Woensdag jl., vervulde Mw. Carlsen de rol van Amalia, in plaats van Mw. Heinrich, en wij zagen daaruit geheel, dat onze meening aangaande deze laatste actrice, uitgedrukt in ons No. 322, geheel juist was. Ieder, die beide actrices in deze rol heeft gezien, zal moeten erkennen, dat Mw. Heinrich niet het minste van het karakter, dat zij moest uitdrukken, heeft begrepen, en, om niet verder op haar terug te komen, dat haar spel zeer slecht was. Ieder gezegde, ieder gebaar van Mw. Carlsen was uitmuntend. Het tooneel, waar zij Franz von Moor den degen ontrukt, is meesterlijk door haar gespeeld; waar de vermomde Hermann den dood van Carl von Moor aankondigt, kon men van Mw. Carlsen geen ander spel verwacht hebben. De heer L. Carlsen speelde, even als de vorige keer, onovertreffelijk; alleen willen wij hem doen opmerken, dat wij het tooneel in de tweede acte, waar zijn mantel aan den stoel blijft vastzitten en hij, door het omvallen van den stoel, van schrik overmeesterd, op den grond viel, door den heer Haase, te Frankfort, op eene andere wijze zagen voorstellen, eene wijze, die ons beter beviel. Franz von Moor stond daar aan eene tafel, leunende op een paar dikke boeken, die achteloos daarop waren geworpen. In zijn afgetrokken denken over de wijze, hoe hij zijns vaders leven zal verkorten, drukt hij te zwaar op de tafel, waardoor een der boeken op den grond valt, en hij verschrikt. Deze wijze van opvatten kwam ons natuurlijker voor.

De heer Fellenberg speelde oneindig beter dan de vorige keer, en konden wij in onze vorige beschouwing zeggen, dat hij *zeer goed* speelde en zelfs uitmuntende oogenblikken had, thans moeten wij verklaren, dat zijn spel in alle deelen voortreffelijk was.

Het spel van den heer Heinrich (Hermann) was ook veel beter, vooral op het laatst van het stuk. In het tooneel, waar Franz von Moor hem tot wraak aanzet en Hermann zegt, dat hij het nimmer zal vergeten, hoe de oude Moor hem heeft beleedigd, konden wij het echter niet met Franz von Moor eens zijn, dat hij sprak als een man, want de toon, dien de heer Heinrich bezigde, was als die van een kind, en te vergeefs poogde hij, door van tijd tot tijd op den grond te trappen, zijne drift en zucht naar wraak kenbaar te maken; zijn gelaat, zijne geheele houding was daarbij zoo koel, als van een kind, dat een van buiten geleerd lesje opzegt. Hierna beter, wenschen wij hem toe.

Van onze vroeger uitgedrukte meening aangaande de overige acteurs nemen wij niets terug..

Den souffleur of der souffleuse raden wij aan, in het vervolg wat minder luid te spreken; het is zeer hinderlijk voor het publiek.

In het vierde bedrijf van Schillers *Räuber*, is Karl von Moor met Kosinsky vermomd in het slot zijns vaders binnengedrongen, onder den naam van graaf von Brand en zijn knecht, en dan is het zeggen van Franz von Moor aan Daniel: „de *graaf* heeft u dit vergift gegeven"! en de vraag, of de *graaf* niet gezegd heeft, dat hij zijn (Franz von Moors) broeder was, zeer goed te begrijpen. In *die Räuber*, dat in dezen schouwburg wordt opgevoerd, is dit in het slot aanwezig zijn van Karl von Moor echter geheel weggelaten, en staat het publiek niet weinig verbaasd, in het gesprek tusschen Franz en zijn dienaar Daniel, van een graaf te hooren gewagen, van wien men vroeger niets heeft gehoord. Wij zouden deze gaping bij eene volgende voorstelling gaarne aangevuld zien.

En wat zullen wij nog verder zeggen van de voorstellingen van Mw. Marie Niemann-Seebach. Van de opvoering van Maria Stuart hebben wij in ons vorig nommer ons gevoelen geheel uitgedrukt en het deed ons genoegen het algemeen door kunstkenners beaamd te zien, zoo zelfs, dat velen, bij eene vergelijking met Mw. Ristori, Marie Seebach boven haar stelden. Vergelijkingen te maken, parallellen te trekken is uiterst moeijelijk; de opvatting van twee artisten kan verschillend en van beiden toch uitmuntend zijn; de omstandigheden waarin, twee artisten zich bevinden, hun karakter, hunne luim zelfs doen eene rol verschillend spelen; de voortreffelijkheid van een acteur bestaat echter voornamelijk daarin, dat de eens aangenomen opvatting gedurende het geheele stuk worde doorgezet en volgehouden — en dit deden èn Mw. Ristori èn Mw. Seebach meesterlijk.

De voorstelling van *Die Anna-Lise* bewees, dat Mw. Seebach evenzeer in andere genres als in de hooge tragoedie uitmunt; haar spel was voortreffelijk; zij werd uitmuntend ondersteund door Mw. Bachmann en de heeren Fellenberg, Heuser en L. Carlsen.

Maandag zal Mw. Seebach in de rol van Adrienne Lecouvreur optreden.

Naar wij reeds hebben medegedeeld, zal zij slechts vijf voorstellingen alhier geven; het zou echter stellig velen hoogst aangenaam zijn, wanneer de heer van Lier zoo gelukkig kon zijn, een tweede engagement met haar te sluiten en het is ons aangenaam de verzekering te kunnen geven, dat wij door het doen van zoodanig verzoek, de tolk zijn van zeer velen. Wij zijn er van overtuigd, dat de heer van Lier gaarne vele opofferingen doet, om het publiek genoegen te schenken, en verwachten dus veel goeds van zijne pogingen, dezen wensch te kunnen vervullen. Eene wederopvoering van *Maria Stuart* vooral wordt als hoogst wenschelijk geacht.

Park. De *Matinées Musicales* in de concertzaal van het Park worden bij voortduring door ons kunstminnend publiek druk bezocht. En zij verdienen dit bij hare voortreffelijke zamenstelling en uitvoering ten volle. Terwijl Zondag jl. aldaar ten gehoore werden gebragt: de 2de Symphonie in D., van L. van Beethoven, ouverture Wilhem Tell, eene oorspronkelijke Fantaisie van Belinfante (met schoone solo's voor de verschillende obligatisten van het orchest), waarin een Gebed en eene Marche funèbre uitmunten en loffelijke vermelding verdienen, en eindelijk eene Fantaisie, van den heer A. Berlijn, over thema's uit de Hugenoten, bewerkt naar Jullien, is heden voormiddag onder anderen de Symphonie van denzelfden componist, aan Louis Spohr opgedragen en bij Peters te Leipzig in druk verschenen, onder directie van den heer Stumpff voorgedragen.

Gelijk wij reeds hebben aangestipt, zal de reeks van vocale en instrumentale winter-concerten in het Park op Zaturdag den 3den December worden geopend, door de talenten van een verdienstelijk klaverblad van virtuosen, bestaande uit; 1o. den heer Ferdinand Laub, over welken beroemden violist wij reeds in ons blad van Zaturdag ll. hebben gesproken; 2o. Mej. Vronen, cantatrice, eerste prijs van het conservatoire de Brussel, eene 18jarige zangeres, die bij een bekoorlijk uiterlijk eene zeer schoone stem bezit; 3o. den heer Agnier, basse chantante, kapelmeester te Brussel, en 4o. den heer Jos. Le Loup, professeur de cornet à piston, welk instrument door dezen artist met groote virtuositeit wordt behandeld. De heer Le Loup, die geruimen tijd met Jullien gereisd en met den vermaarden cornet Koenig zamengewerkt en daardoor veel van diens instrumentatie geleerd en overgenomen heeft, is, zoowel als cornet à piston en pianist, als in de zang en compositie, aan het conservatoire te Brussel bekroond. Bij de verscheidenheid en afwisseling, die dit eerste concert, dank zij de zorg van den heer J. Eduard Stumpff, zal aanbieden, behoeven wij onze dilettanten voorzeker niet tot het bijwonen daarvan aan te sporen.

Laatstleden Zondag werd de nieuwe mis van onzen stadgenoot G. A. Heinze, in de *Moses en Aäronskerk* alhier, door een zeventigtal zangers uitgevoerd. Deze mis voor drie mannenstemmen met accompagnement van orgel geschreven, zal den liefhebbers van degelijke kerkmuziek voorzeker zeer welkom wezen. Wat de uitvoering betreft, beantwoordde zij ten volle aan de verwachting en wij moeten bekennen, dat de heer Heinze door deze compositie getoond heeft, geen vreemdeling te zijn op het gebied der kerkmuziek en dat deze zijne eerstelinge het kenmerk draagt van een doordacht en wel begrepen geheel. De opvatting van de Latijnsche tekst is in alle opzigten eene zeer gelukkige te noemen, en onder de stukken, waarin de componist zoo geheel en al den tekst teruggegeven heeft, rangschikken wij vooral het *Credo*, dat in een voortreffelijken breeden stijl geschreven en vol effect is. Wij twijfelen geenszins, of deze mis zal weldra in alle R. K. kerken het burgerregt verkrijgen. Zoodra wij van de ons toegezegde partituur, welke eerstdaags, bij den boekhandelaar H. A. Zweerts alhier het licht zal zien, inzage genomen hebben, komen wij uitvoeriger op deze zeer verdienstelijke compositie terug en wenschen wij den *maestro* van harte geluk met het welslagen zijner poging, om ook op dit gebied iets degelijks te leveren. Naar wij vernomen hebben, zal eene tweede uitvoering dezer mis, den tweeden kersdag aanstaande, in de R. K. kerk „de Ster", Spinhuissteeg alhier, plaats hebben.

VERSCHEIDENHEDEN.

Verwerking van beenderen.

In eene fabriek te Hamburg bereidt men uit beenderen drie verschillende producten, namelijk beenderen-meel, beenderen-olie en beenderen-lijm. De beenderen worden eerst met water en zwavelzuur uitgekookt, om het daarin bevatte vet te verkrijgen. Vervolgens worden de uitgekookte beenderen in manden gedaan en met deze in ijzeren ketels gezet, die met deksels, gelijk die van een papiniaanschen pot zijn gesloten, en van onderen eene aflaatskraan hebben. In deze ketel, wordt, door middel van buizen, stoom ingelaten, die op den monometer der ketels juist 15 pond drukking op den vierkanten duim (atmospherische spanning) aanwijst. Onder deze spanning lost zich de lijm op, die de beenderen bevatten, en kan zij door de kraan, onder aan den ketel, worden afgelaten. Zij zakt naar den bodem en vermengt zich maar weinig met het water. Nadat zij afgelaten is, wordt zij tot de vereischte dikte uitgedampt. De beenderen blijven 12 uren lang aan stooming onderworpen, en zijn dan zoo zacht geworden, dat zij met gemak onder de steenen van een gewonen molen kunnen worden fijn gemalen.

Amerikaansche brandkasten.

Het hoofdvereischte van eene brandkast is, dat zij gedurende geruimen tijd aan een zeer hevig vuur kan worden blootgesteld, zonder dat hare wanden genoegzame hitte doorlaten, om de brandbare voorwerpen, die in haar binnenste zijn opgesloten, te doen verteren of onbruikbaar te doen worden. Het zijn niet de dubbele ijzeren wanden, die het gevaar zouden kunnen afwenden; maar de stoffen, die tusschen deze worden ingelaten, moeten die taak ten uitvoer brengen. Metalen, en dus ook het ijzer, zijn goede warmtegeleiders, of, met andere woorden, nemen gemakkelijk warmte in zich op, en even gemakkelijk geven zij die weder af of laten zij ze door. Andere stoffen, zoo als stroo, zaagsel, asch, zand, kurk, gebakken steen en meer andere, zijn in meerdere of mindere mate slechte geleiders en bieden, in diezelfde mate, langer of korter weêrstand aan het doordringen der hitte binnen de ruimten, die zij omgeven. Hieruit volgt, dat voor het beveiligend vermogen der brandkasten alles aankomt op het vulsel.

De ondervinding heeft in Amerika geleerd, dat niet in een zoogenaamd proefvuur, maar in een wezenlijken brand van gebouwen, geene der gewone vullingen, met asch, kurk of steen, een voldoenden waarborg opleveren en het onder de zeldzaamheden behoort, dat de in de kasten bewaarde boeken en papieren behouden bleven.

Men was dus op andere middelen bedacht. Het eerste, waarvoor te Boston patent werd verleend, was een niet al te dun gipsbeslag. Hiermede was tweederlei voordeel verbonden. Gips is eene slechte warmtegeleidster, en dit afwerend vermogen wordt nog verhoogd door de aanzienlijke hoeveelheid water, die versch gegoten gips in zich besloten houdt. Wordt gips aan hitte blootgesteld, dan verandert het daarin bevatte water in stoom: de stoom voert warmte met zich, de zoogenaamde gebondene warmte, die zich in de tusschenwanden der kast, bevindt; er wordt dus telkens met den stoom eene zekere hoeveelheid van de daar binnengedrongen hitte weggeleid en alzoo het beschermend vermogen van het gips verhoogd.

Het gips houdt echter dit water niet zeer lang in zich besloten Langzamerhand verdampt het bij de gewone temperatuur der lucht; het gips droogt nagenoeg uit en beschut dan niet meer voldoende.

Men moest dus nogmaals naar betere middelen omzien. Het krachtige hulpmiddel van de warmtebindende verdamping kon men niet laten varen; men zocht dus naar eene stof, die het water op andere wijze gebonden hield, zoodanig, dat het door de aanraking met de lucht niet werd weggenomen. Deze stof heeft men gevonden in den gewonen aluin. Aluin is eene goedkoope stof en bevat 50 en eenige percent water en omstreeks 12 percent zwavelzuur, welke beide bestanddeelen zich vervlugtigen beneden den warmtegraad, die tot verbranding van papier gevorderd wordt. Als kristalwater in den aluin gebonden, verdampt dit water, geheel verschillend van dat in het gips, niet bij de gewone temperatuur, zoo als dat van den gipsbrij; het wordt ook niet door verloop van tijd weggenomen, althans zoo lang niet de hitte tot zulk eene hoogte wordt opgevoerd, dat de kristalvorm verstoord wordt.

Volgens eene latere, door Butler uitgevonden verbetering, die in Amerika onder den naam van „aluin-patent" bekend is, bestaat de vulling uit ongeveer 50 pCt. aluin, 25 pCt. klei en 25 pCt. koolzure kalk. De beide laatste bestanddeelen dienen enkel om aan de massa stevigheid te geven. Werkt de hitte op den aluin alleen, dan wordt deze vloeibaar en loopt weg door een der kleine spleten, die meest altijd in de wanden voorkomen. Wordt alleen klei met de aluin vermengd, zoo als men bij de eerste proeven deed, dan moet men eene al te groote hoeveelheid klei nemen, om het mengsel eene voldoende stevigheid te doen verkrijgen. Wordt daarentegen alleen koolzure kalk gebezigd, dan is eene bijvoeging van 15 pCt. van deze reeds genoegzaam, om het vlugtig worden te verhinderen.

De vorm, waarin de koolzure kalk wordt aangewend, is gelijk de ervaring heeft aangetoond, van veel belang. Gemalen of geslibd krijt is zeer fijn verdeeld, maar men heeft bevonden, dat de eigenschappen van het krijt, wat de bereiking van het voorgestelde doel betreft, door die van het stof van marmer merkbaar worden overtroffen. De tegenwoordig aangewend wordende koolzure kalk bestaat daarom uit marmerstof en een klein toevoegsel van krijt. Onder marmerstof wordt verstaan koolzure kalk en kiezelaarde, zoo als zij in elke marmerzagerij te verkrijgen zijn. Zoo als men weet, wordt het marmer gezaagd met eene gladde strook dun plaatijzer of, zoo men wil, met eene zaag zonder tanden. Om deze steenhouwers-zaag te doen snijden, wordt de gemaakte snede in het marmer aanhoudend met water en scherp zand gevuld. Gedurende den arbeid ontstaat eene aanmerkelijke hoeveelheid wit, zandig stof, zamengesteld uit stof van marmer en uit zand, welke beide stoffen in zeer verschillende verhoudingen met elkander zijn vermengd. De bijvoeging tot vulling van eene aluin-patent brandkast, bestaat nu uit 20 pCt. van dit mengsel en 5 pCt. geslibd krijt. De eigenaardige hoedanigheid van den koolzuren kalk, om de vastheid, of liever, de groote digtheid van het aluinmengsel te handhaven, wanneer dit aan de hitte wordt blootgesteld, moet ongetwijfeld aan de verwantschap tusschen den koolzuren kalk en het zwavelzuur van den aluin worden toegeschreven. Wanneer er nu voldoende hitte aanwezig is, zoodat de aluin smelt, wordt het water vrij; dit water vormt stoom, die de warmte bindt, met gelijk gevolg als reeds hierboven bij den gipsbrij is beschreven.

De verhouding der stoffen, zoo als zij hierboven is opgegeven, is de allerbeste. De stoffen worden grof verdeeld, goed ondereengemengd en in droogen toestand ingebragt, zoodanig dat zij de geheele ruimte tusschen de beide wanden vullen. In de meeste gevallen heeft men bevonden, dat het mengsel na eenigen tijd eene tamelijk vaste massa vormt. Tot meerdere zekerheid tegen dieven, is men in Noord-Amerika, en welligt ook in Engeland, gewoon, sterke, tot staal geharde platen in het mengsel in te laten, om de mogelijkheid van het doorboren weg te nemen. Vele brandkasten van allerlei soort hebben tegenwoordig dergelijke geharde platen, hetzij tot buitenwand, hetzij tusschen deze en de vulling.

Om te beletten dat, door het vallen of de bedekking door puin, de beide wanden tegen elkander gebogen worden, waardoor de hitte naar binnen zou worden geleid, plaatst men hier en daar in de vulling stukken gebakken steen; daarbij nogtans zorgende, dat de stukken niet groot genoeg zijn, om beide wanden gelijktijdig aan te raken, naardien het niet geleidend vermogen van den steen veel minder dan dat van het mengsel is, en dus ook op die wijze de hitte naar binnen zou kunnen worden overgebragt.

Eene zoodanig ingerigte brandkast, in Noord-Amerika onder den naam van Phoenix-kast bekend, behaalde bij de genomen proeven in het kristallenpaleis te New-York, volgens de Amerikaansche berigten, de overwinning over alle andere kasten, die aan de proefnemingen onderworpen werden.

Londen is als een groote boom in groei toegenomen, veeleer door uitbreiding naar buiten, dan door de vermeerdering der inwendige deelen, en terwijl andere steden, die door muren en versterkingen zijn omgeven, kleiner zijn geworden in uitgestrektheid en toch meer bevolkt, heeft Londen zijne grenzen vrij en rondom uitgestrekt en bedekt met 78,029 morgen, 31,516 bunders, 121 vierkante mijlen en een vierkant van 11 mijlen aan elke zijde. De bevolking in deze uitgestrektheid bedroeg, in het jaar 1801, 958,863, en in het jaar 1851, 2,362,235 zielen. Het Londen van 1858 staat gelijk met drie Londens van 1801.

Terwijl Londen zich in het land heeft uitgebreid, heeft Parijs zich in de lucht verheven. Zijne nieuwe grenzen zijn de versterkingen, en binnen deze brengt het zijne bevolking op 1,525,505 zielen. Parijs was voorheên de meest bevolkte stad van het vasteland; dat getal komt nu nabij dat van de bevolking van Londen, die bijna 2,500,000 bedraagt.

Praktische mededeeling.

Het in brand geraken van vrouwenkleederen.

Dit te voorkomen is inzonderheid van belang voor neteldoeksche pronk-japonnen met sterk uitstekende crinolines, voor de dames in het algemeen in den wintertijd, en voor opera-danseressen in het bijzonder, bij mogelijke aanraking met de voet-lichten. En dit kan inderdaad gemakkelijk worden voorkomen, door zulke kleederen „blaze-proof" te maken. Dit geschiedt eenvoudig door ze te doen doortrekken met eene slappe oplossing van *chloridum zinci*. Het fijnste doek verkoolt daarna alleen: wanneer men het in eene felle vlam houdt, doch vlamt niet meer. In Engeland zouden de japonnen der openbare danseressen algemeen op deze wijze zijn bereid. Dit is het gevolg geweest, nadat ten vorigen jare drie Engelsche dames (Laura en Charlotta Bridgman en Miss Plumkett) zoo deerlijk in brand waren geraakt, en vooral, nadat Clara Webster, eene vermaarde opera-danseuse op gelijke wijze was omgekomen. (*Med. Tim. and Gaz.* 4 Dec. 1858).

Marokko.

De staat Marokko vormt den noordwestelijken hoek van Afrika, en is, daar hij, door zijne geographische ligging aan de Middellandsche Zee en den Atlantischen Oceaan, den in- en uitgang van de eene naar de andere zee beheerscht, te allen tijde voor de zeemogendheden van grootere beteekenis geweest, dan een der overige Barbarijsche staten. Op eene oppervlakte van 10,500 vierk. mijlen bevinden er zich, volgens eene Engelsche opgave, nagenoeg 6, volgens Spaansche en Duitsche berekeningen, 12 millioen menschen, waarvan de eene helft uit inboorlingen, Kabylen, de andere uit Mooren van Arabische afkomst bestaat; daarbij komen omstreeks 300,000 Israëlieten, terwijl het getal der Europeanen zeer onbeduidend is. De gesteldheid des lands pleit voor de juistheid der Engelsche opgave van de bevolking, daar het eensdeels, wegens het hooge en woeste Atlasgebergte en de woestijnen, niet geschikt voor de cultuur is, en ten andere in zijne vruchtbare streken zeer slecht is bebouwd. Nomadenstammen, die niet geheel tot onderwerping konden gebragt worden, doortrekken het land, inzonderheid de kustlanden en grensdistricten, en maken het den naburen zeer lastig. Bij al deze onbeschaafdheid is echter van de Arabieren nog eenige nijverheid in het land overgebleven; zoo wordt er o. a. het vermaarde marokijnleder bereid. De inwoners belijden het Mahomedanisme, en wel dat der oude, fanatiek Mekka-school; hun gedrag jegens de Christenen, die er zich willen vestigen, is dan ook steeds zeer ruw, dikwijls wreed. Een sultan regeert het land, als zelfstandig plaatsbekleeder Gods op aarde, waarom hij zich dan ook nooit, gelijk de beheerschers der overige rooverstaten, aan den sultan, het opperhoofd der geloovigen, als vasal heeft onderworpen. Het regeringsstelsel bestaat er uit de zuiverste willekeur; de voornaamste grondstelling, die de beheerscher volgt, is: „Houd het volk in armoede, dan zal het niet de vanen des oproers opsteken"; evenwel onderscheidt zich deze staat van andere despotisch geregeerde rijken gunstig door de goede orde der financiën. De belastingen zijn gering, omdat ook 's lands uitgaven zeer onbeduidend zijn; zij beloopen te naauwernood 1 millioen piasters; want, daar het land geene hem bedreigende naburen had, was het leger steeds min talrijk en telde nooit meer dan 20,000 man, meest cavallerie, waarvoor het aan weiland rijke gebied voortreffelijke paarden oplevert. Zoo kon uit het van de Israëlieten geheven, hooge hoofdgeld, en uit het door de Christelijke staten jaarlijks betaald wordende bedrag, waarvoor deze hunne schepen tegen de aanvallen der nabij de zeeëngte op den loer liggende zeeroovers beveiligd zagen, in verloop van jaren een vrij aanzienlijke schat bijeengezameld worden, die in de hoofdstad Marokko in een sterk gebouw wordt bewaard. Genoemde bijdrage werd tot op den jongsten tijd van alle staten, Engeland uitgezonderd, ontvangen; zelfs Frankrijk heeft zich daarvan eerst sinds de verovering van Algerie vrijgemaakt, terwijl Denemarken en Zweden die nog in 1845 betaalden. Sedert dien tijd hebben de bij de zeeëngte zaamgekomen bewoners van het Rif hunne rooverijen op eigen hand voortgezet en voornamelijk de Spaansche kustvaarders benadeeld.

Het land geraakt, even als alle Oostersche staten, steeds meer in verval; de hoofdstad Marokko, die na de aankomst der Arabische veroveraars omstreeks 700,000 inwoners telde, bevat er thans te naauwernood 50,000. De tweede, de heilige hoofdstad Fez is de zetel van den binnenhandel en heeft zich daardoor beter dan Marokko kunnen staande houden. Mogador, bij den Atlantischen Oceaan, 15 mijlen van Marokko gelegen, is de voornaamste haven des lands. Het belangrijkste punt is Tanger, aan de oostzijde der zeeëngte, daar dit den in- en uitgang daarvan beheerscht. In 1457 werd het door de Portugezen bezet; in 1660 werd het, als huwelijksgift van de met koning Karel II gehuwde infante, aan Engeland overgedaan, hetwelk het echter reeds in 1684, als eene te kostbare bezitting, teruggaf. Ceuta, tegenover Gibraltar, en Melilla, meer westelijk, in de rigting der Algerijnsche grenzen gelegen, zijn Spaansche bezittingen, die, zoo dikwijls zich, door de aannadering van wilde nomadenstammen, daartoe de gelegenheid aanbood, den aanval harer roof- en buitlustige naburen, door hunne woeste medgezellen daarin geholpen, te verduren hadden. Daaruit is dan ook het jongste conflict ontstaan.

Reglement voor den rogge-handel op termijn.

De ondergeteekenden, kooplieden, commissionairs en makelaars,

Overwegende, dat het in het belang van den graanhandel geacht kan worden, om rogge op termijn, even als dadelijk, te verhandelen;

Overwegende, dat dienaangaande nog geene bepalingen bestaan;

Verklaren met elkander te zijn overeengekomen, om bij eenigen handel van koop of verkoop op termijn, de bepalingen in acht te nemen, vervat in de navolgende artikelen:

BEPALINGEN.

Art. 1. Bij alle handelingen van koop of verkoop van rogge op termijn, zullen de contracterende partijen, wanneer zij niet uitdrukkelijk een anderen maatstaf hebben vastgesteld, geacht worden te zijn overeengekomen, omtrent den prijs per twee duizend een honderd Nederlandsche ponden.

Art. 2. Van zoodanige handelingen, om op, of binnen een bepaalden termijn te leveren en te ontvangen, zullen contracten op zegel in duplo moeten worden gepasseerd, overeenkomstig het bijgevoegde model Lett. A, onverminderd alle andere middelen van bewijs.

Art. 3. De verkooper zal, wanneer dit niet bij contract anders is bepaald, gehouden zijn tot het leveren van gezonde rogge, zonder eenigen kwaden reuk of kwaden smaak, onverschillig of het oude of nieuwe rogge of beide gemêleerd is; uitdrukkelijk is van de levering uitgesloten gedroogde en ongedroogde dooreengemengd, beschadigde, of met andere zelfstandigheden bezette rogge. De te leveren rogge zal voor gedroogde minstens negen en zestig Nederl. ponden, en voor ongedroogde een en zeventig Nederl. ponden effectief gewigt, per mud zonder zak, moeten wegen; minder wegende, zal men dezelve kunnen weigeren; de verkooper blijft echter verpligt, andere rogge daarvoor in plaats te leveren.

Art. 4. De verkooper zal verpligt zijn, ter voldoening aan het door hem aangegaan contract, de verkochte partij rogge, door tusschenkomst van een makelaar of commissionair, aan te zeggen op de wijze bij art. 9 bepaald; die aanzegging zal plaats hebben op een der marktdagen van den vastgestelden termijn, des namiddags vóór 1 uur, en alzoo de laatste termijn tot aanzegging zijn, de laatste marktdag te Amsterdam van den tijd bij het contract bepaald. Bij expiratie van dezen termijn zonder aanzegging, zal de kooper geregtigd zijn, om, mits zulks op den laatsten dag van dien termijn doende, de levering der gekochte partij te vorderen, waartoe eene schriftelijke aanvraag, door den makelaar of commissionair, voldoende zal zijn.

Art. 5. De verkooper is voorts verpligt, de rogge, op eene ter ontvangst geschikte plaats, aan te wijzen, waaronder verstaan wordt: rogge te Amsterdam of aan den Zaan, op zolder, of op het water in geschikte schuiten, ligters of vaartuigen liggende. De aanwijzing aan den Zaan kan geschieden te Zaandam, Koog a/d Zaan, Zaan, Zaandijk, Wormerveer, Assendelft, Westzaan, Krommenie, Knollendam, Wormer, Jisp en Oostzaan.

Art. 6. De partijen, op het water in schuiten, ligters of vaartuigen liggende, zullen behoorlijk bered, en, voor zoo verre ten aanzien van aangevoerde partijen noodig geoordeeld wordt, moeten gelost worden, ten einde dezelve door of van wege de koopers voldoende kunnen worden onderzocht.

Art. 7. Eene partij van twee en vijftig duizend vijf honderd Ned. ponden, op levering verkocht, zal in ééne partij geleverd moeten worden, en òf op één pakhuis òf op het water in ééne gemeente moeten liggen.

Art. 8. De verkooper zal gehouden zijn, zoo nabij mogelijk, de juiste hoeveelheid, door hem verkocht, te leveren; indien het ontbrekende niet meer dan twee duizend Nederl. ponden bedraagt, zal het onderscheid tot den hoogsten prijs van den dag, waarop het volgbriefje, bij art. 9 vermeld, is afgegeven, worden verrekend; bij grooter verschil zal het ontbrekende tot de gecontracteerde hoeveelheid moeten worden geleverd, indien zulks door den ontvanger verlangd wordt.

Art. 9. De aanzegging eener gekochte partij rogge zal door den verkooper moeten geschieden, bij overgifte aan den kooper van een orderbrief van twee en vijftig duizend vijf honderd Nederl. ponden, waarbij den factor gelast wordt, eene onder hem berustende partij rogge aan den kooper of deszelfs order af te leveren, met vermelding van de plaats der ligging, op zegel geschreven, overeenkomstig bijgevoegd model L. B, tegen inwisseling, waarvan de houder, bij aanmelding tot ontvangst, eene gewone afleveringscedel zal bekomen, welke inwisseling binnen viermaal vier en twintig uren, na de afgifte van den orderbrief, zal moeten plaats hebben.

Art. 10. Na inwisseling, in het vorige artikel vermeld, zal de ontvanger verpligt zijn, binnen twee maal vier en twintig uren te onderzoeken, of te doen onderzoeken, of de rogge in alle opzigten de vereischten bezit, welke in art. 3 zijn omschreven, en voorts, om, na accoordbevinding, binnen de daarop volgende tweemaal vier en twintig uren, de ontvangst der partij te bewerkstelligen; doch behoudt te allen tijde het regt, het niet ontvangen gedeelte te weigeren, zoo bij de ontvangst blijken mogt, dat de qualiteit niet aan de bij art. 3 omschreven vereischten blijft voldoen. In de alzoo bij het voorgaande en het tegenwoordige artikel bepaalde termijnen, zullen geene Zon- of feestdagen, welke anterieur aan de tegenwoordige wetgeving algemeen erkend werden, begrepen worden; terwijl bij invallende feestdagen, welke verschikkingen der gewone marktdagen ten gevolge hebben, de termijn van onderzoek en ontvangst van marktdag tot marktdag zijn zal. Na verloop van den tijd van onderzoek, zonder dat door of van wege den ontvanger gegronde aanmerkingen op de partij zijn gemaakt, verliest hij het regt van onderzoek, en wordt de partij voor leverbaar gehouden, en kan hij daarvan de ontvangst niet weigeren.

Art. 11. Het onderzoek van het effectief gewigt der te leveren rogge zal op de volgende wijze moeten geschieden: van elke partij van 52,500 Nederl. ponden zullen 5 mudden van verschillende plaatsen, door den ontvanger aan te wijzen, mits 2 palmen van de kanten, door beëedigde meters gemeten en gewogen worden op de groote schaal. Het op deze wijze verkregen gemiddeld gewigt zal tot maatstaf worden aangenomen; terwijl de ontvanger tijdens de ontvangst het regt behoudt van iedere 10,500 Nederl. ponden het gewigt op nieuw te doen constateren.

Indien bij het onderzoek de wigt der rogge niet accoord bevonden wordt, komen de kosten van onderzoek ten laste van den afleveraar.

Art. 12. In geval van verschil tusschen kooper en verkooper, over de qualiteit of leverbaarheid eener partij, wordt dit ter beslissing onderworpen aan twee personen, door elke partij één te benoemen, die zich één der makelaars of commissionairs, als makelaars fungerende, als derde assumeren, en hun gevoelen desgevorderd schriftelijk uitbrengen, zonder inachtneming van eenige formaliteiten; verklarende al de contractanten, nu voor alsdan, zich, zoowel in als buiten regten, aan die expertise onvoorwaardelijk te onderwerpen.

Art. 13. De betaling geschiedt overeenkomstig het contract bij de ontvangst, zonder éénige korting, dadelijk na het passeren van de maat der geleverde partij. Indien de ontvanger der partij met de betaling in gebreke blijft, is de primitieve kooper jegens den afleveraar voor het beloop aansprakelijk, gelijk ieder der volgende koopers almede jegens zijn verkooper onverminderd aansprakelijk blijft; alles uit krachte van elk der tusschen partijen respectievelijk aangegane contracten.

Die aansprakelijkheid houdt nogtans jegens den afleveraar op, indien hij verzuimd heeft, om binnen uiterlijk driemaal vier en twintig uren, na het passeren der maat, bij den ontvanger der partij over het beloop te beschikken, en bij gebreke van dezen, uiterlijk tweemaal vier en twintig uren daarna, de betaling aan zijn kooper af te vragen. Insgelijks wordt ieder volgend kooper van deze aansprakelijkheid jegens zijn verkooper ontheven, indien deze verzuimd heeft, binnen gelijken termijn van tweemaal vier en twintig uren, na ontvangst eener tijdige aanmaning, de betaling van dien kooper af te vragen.

Art. 14. De aflevering van op levering verkochte rogge geschiedt per effectief gewigt, te wegen bij zeventig Ned. ponden netto.

Art. 15. De contracterende partijen onderwerpen zich onherroepelijk aan de uitkomst dezer weging, terwijl het alzoo verkregen gewigt tot grondslag voor de afrekening tusschen afleveraar en ontvanger verstrekken zal, behoudens het bepaalde bij art. 8.

Art. 16. Alle koopen en verkoopen, waarvan geene werkelijke levering of ontvangst heeft plaats gehad, maar die bij wijze van endossement op andere geleverde partijen zijn beëindigd, zullen op het gecontracteerde gewigt worden verrekend, den marktdag na het endossement, met welke verrekening de contractanten gehouden zullen zijn genoegen te nemen, behoudens het bepaalde bij art. 13.

Art. 17. Wanneer iemand, die rogge op termijn gekocht of verkocht heeft, buiten staat geraakt aan zijne verbindtenissen te voldoen, zijne betalingen staakt, hetzij geregtelijk of buiten geregtelijk uitstel van betaling vraagt, hetzij op eenige andere wijze kennelijke blijken van onvermogen of insolventie geeft, zal de bepaalde termijn van levering of ontvangst dadelijk en van regtswege komen te vervallen, zonder dat daartoe eenige voorafgaande sommatie of andere actie zal vereischt worden, en hij zich onherroepelijk moeten onderwerpen aan de prijsbepaling, welke op den dag, waarop zijn onvermogen of insolventie is gebleken of bekend geworden, of, zoo deze geen marktdag is, alsdan op den eerstvolgenden marktdag, door drie makelaars of commissionairs, als zoodanig fungerende, in het vak, zal worden vastgesteld, en wel op daartoe aan hen gedane aanvrage, volgens welke hij verpligt zal zijn, in de definitieve verrekening van alle loopende koopen en verkoopen te berusten.

Art. 18. Ingeval uit eenige handeling van koop en verkoop, volgens dit reglement gesloten, tusschen de contractanten geschillen mogten ontstaan, hetzij ten aanzien van de geldigheid, de voorwaarde of de uitvoering der overeenkomst, hetzij ten aanzien van ontvangst, levering, betaling, verrekening, of uit welke anderen hoofde ook, niets hoegenaamd uitgezonderd, en die geschillen niet in der minne mogten kunnen vereffend worden, verklaren de contractanten nu voor alsdan voor zich, hunne erfgenamen en regtverkrijgenden, de beslissing dier geschillen in het hoogste ressort, over te laten en te onderwerpen aan de uitspraak van drie scheidsmannen, welke de kracht zal hebben van een gewijsde der hoogste regtsmagt, onder uitdrukkelijken afstand van alle gewone en buitengewone, alreeds bestaande, of nog in te voeren regtsmiddelen daartegen. De benoeming dier scheidsmannen zal plaats hebben door de geschilhebbende partijen; terwijl, zoo dezelve zich omtrent die benoeming niet kunnen verstaan, de meest gereede partij zich wenden zal aan de arrondissements-regtbank te Amsterdam, door welke alsdan de keuze zal geschieden.

Art. 19. Van alle uitspraken door scheidsmannen zullen, op verlangen van eene, of van beide partijen, afschriften bij den oudsten makelaar of commissionair, als zoodanig fungerende, gedeponeerd worden.

Art. 20. Al degenen, wier domicilie elders dan te Amsterdam is, en die overeenkomstig dit reglement contracten van koop en verkoop aangaan, zullen geacht worden domicilie te hebben gekozen ten huize van hem, die de handeling voor hen heeft gesloten, of, deze overleden zijnde, ten huize van den oudsten makelaar in het vak, alwaar aan hen alle geregtelijke en buitengeregtelijke kennisgevingen, aanmaningen, exploiten, beteekeningen en vervolgingen, geene uitgezonderd, zullen kunnen geschieden.

Art. 21. En zal het origineel dezes, nadat hetzelve zal zijn geregistreerd, ten kantore van den notaris C. B. van Rinsum alhier worden gedeponeerd, en zullen van hetzelve een voldoend aantal afdrukken worden gemaakt, ten einde ieder belanghebbende desverkiezende een exemplaar daarvan kunne bekomen.

Aldus in verband als naar regten overeengekomen en gecontracteerd, te Amsterdam, den 18den November 1859.

BIJLAGE Lr. A.

MODEL-CONTRACT.

Ondergeteekende bekenne vaste koop kocht te hebben an de heer

Twee en vijftig duizend vijf honderd Nederl. ponden ROGGE tot

per twee duizend een honderd Nederl. ponden, te leveren in verkoopers keuze van

eerstkomende, te betalen contant, alles overeenkomstig het reglement op den handel in rogge, in dato 18 November 1859, gedeponeerd bij den notaris C. B. van Rinsum, en welks bepalingen van gelijke kracht en toepassing zullen zijn, alsof zij in dit contract letterlijk waren opgenomen.

1800

Zegge twee en vijftig duizend vijf honderd Nederl. ponden

Rogge à *f* per 2100 Nederl. ponden, te leveren in verkoopers keuze.

De heer

BIJLAGE Lr. B.

MODEL-ORDERBRIEF.

Ondergeteekende authorisere den koornfactor aan de heer of order, af te leveren eene partij van twee en vijftig duizend vijf honderd Nederl. ponden ROGGE, van onder berusting liggende.

1800

De Graanoogst.

New-York, 5 Nov. 1859.

De maand October is ten einde en overal pogen de pachters de uitkomsten van den oogst te kennen. De geheele waarheid zal moeijelijk dan na verloop van 14 dagen bekend zijn. In menig district weigeren de graan-verbouwers mede te deelen — misschien weten zij het zelven nog niet — hoe de Voorzienigheid te hunnen aanzien heeft gehandeld; daarenboven kan het cijfer van den oogst zelden met naauwkeurigheid worden opgegeven voor het eenigen tijd fel gevroren heeft. Doch er zijn gegevens genoeg, om lieden van ondervinding in staat te stellen, eene vrij naauwkeurige raming van den graanoogst over 1859 te maken. Er is genoeg bekend, om de ramingen, die voor eene maand gemaakt werden, te rectifieren. Men houdt het er vrij algemeen voor, dat de tarweoogst, ofschoon aanzienlijk, toch niet zoo overvloedig is, als men voor eenigen tijd wel geloofde. Men zegt, dat Virginie den rijksten oogst heeft opgeleverd. In de groote Genesee vallei is de oogst wel gelukt. Tennessee en Kentucky, zuidelijk Illinois, zuidelijk Ohio, Zuidelijk Indiana, Zuidelijk Iowa, het grootste gedeelte van Michigan en bijna geheel Missouri, hebben meer graan dan gewoonlijk geoogst. Maar in Noordelijk Illinois, menig deel van Ohio en Indiana, Noordelijk Iowa en in een groot gedeelte van de Zuidelijke staten, is de graanoogst beneden het gemiddelde cijfer. Met het oog op deze vermindering, gelooven wij, dat in plaats van 200 millioen bushels graan, gelijk men in September algemeen raamde, het totale cijfer van den oogst waarschijnlijk 175 millioen bushels niet zal te boven gaan. Doch deze zijn bijna allen van uitmuntende qualiteit. Het beroemde witte Tennessee- en Chicagokoren is, naar men zegt, zoo zwaar van qualiteit als dit ooit het geval was. Te oordeelen naar de monsters gemalen tarwe, die ter markt zijn gekomen, zal het Amerikaansche meel dit jaar de reputatie herwinnen, die door het product van het vorig jaar veel geleden heeft.

De koren-oogst is aanzienlijk — de juiste hoeveelheid kan echter voor als nog onmogelijk worden opgegeven.

De raming varieert tusschen 600 à 800 millioen bushels. Wij moeten ons voorshands te vreden stellen met de wetenschap, dat de oogst overvloedig is,

In Europa is de oogst, over het geheel genomen, niet aanzienlijk. In Groot-Brittanie hebben de droogte en de stormen van Julij ongunstig op de tarwe gewerkt. Het dorscht zeer licht uit; dit is, gelijk de pachters weten, een gebrek, dat gewoonlijk eerder beneden de waarheid dan overdreven wordt medegedeeld.

Pachters, die groote hoeveelheden goed uitziende tarwe hebben geoogst, zijn altijd zeer traag in het erkennen, dat het stroo bovenmate zwaar en de korrel ligt is. Tot nog is de waarheid daarvan gebleken, waar men met het dorschen bereids een aanvang heeft gemaakt, en de Britsche pachters erkennen, dat de oogst aanmerkelijk beneden de gemiddelde opbrengst is. In Frankrijk hebben de landbouwkundige autoriteiten zich overtuigd, dat er eene aanmerkelijke vermindering in de tarwe-oogst heeft plaats gehad; zij ramen die vermindering op 20 pCt. in vergelijking met het vorige jaar. In Spanje is de oogst almede minder. In Oostenrijk bespeurt men, tengevolge van den oorlog en andere oorzaken, eene aanzienlijke afname. Hetzelfde geldt van Belgie en Italie. Van deze landen hebben wij geene opgave van het juiste cijfer der vermindering. Van zuidelijk Rusland en de Donauvorstendommen zijn onze berigten onbepaald; men beweert evenwel te Odessa, dat de tarwe-oogst aanmerkelijk verminderd is, ten gevolge van de in Julij en Augustus geheerscht hebbende droogte en stormen.

Ten aanzien van den oogt in Egypte is niets bekend. In Pruissen en de Oostzee-provincien gelooft men, dat de oogst goed is uitgevallen.

Om het belang van deze onzamenhangende berigten juist te waarderen, moet men wel in het oog houden, dat Spanje, Oostenrijk, Italie en Belgie in den regel gemiddeld omstreeks genoeg tarwe opleveren voor eigen consumtie, maar ook niet meer, terwijl de Oostzee-provincien, Frankrijk en zuidelijk Rusland gemiddeld 40 à 50 millioen bushels boven hunne eigen consumtie opleveren. In Engeland bedraagt de consumtie van tarwe jaarlijks 50 tot 75 millioen bushels meer dan de productie.

De lezer is nu in staat de gevolgen der vermindering in den oogst in Europa gedurende dit jaar te overzien. Zoo de berigten juist zijn, dan zullen Frankrijk en Belgie, die het vorige jaar aanzienlijke hoeveelheden meel hebben uitgevoerd, dit jaar niet genoeg hebben voor eigen consumtie, want zij exporteerden ten vorigen jare niet meer dan 10 pCt. van hun oogst, terwijl de afname in dit jaar op 20 pCt. wordt geraamd; Zuidelijk Rusland, dat jaarlijks van 12 tot 20 millioen bushels uitvoert, kan zich dit jaar van slechts veel minder ontdoen; voorts zullen Spanje, Italie en Oostenrijk behoefte aan koren hebben. Engeland zal ten minste van 50 tot 60 millioen bushels behoeven, en om in al die behoeften te voorzien, kan slechts alleen op Pruissen en zijne naburen aan de Oostzee worden gerekend, die nog zeer verlegen zullen zijn, als zij 20 millioen bushels boven hunne eigen consumtie moeten leveren.

Ons nu naar de Vereenigde Staten wendende en aannemende, gelijk boven gezegd, dat de Tarwe-oogst aldaar 175 millioen bushels bedraagt, dan bevinden wij dat daarvan minstens 130 millioen bushels voor eigen consumtie zullen benoodigd zijn.

Wij kunnen zeggen, dat wij, in het loopend landbouwkundig jaar, op den 1sten Sept. ll., in een volslagen toestand van hongersnood zijn ingetreden. De oogst van 1858 leverde, behalve dat hij schraal was, zulk eene slechte qualiteit op, dat het meeste meel ongeschikt was voor menschelijk voedsel. Gedurende het verloopen jaar teerde het volk in de Vereenigde Staten op de overblijfselen van den oogst van 1856 en 1857; deze, en wat van den oogst van 1858 eetbaar was, was slechts te naauwernood toereikend voor eigen consumtie, zoodat het land welligt nooit zoo ontdaan was van meel als op den 1sten Sept. dezes jaars. Dit blijkt uit de gretigheid, waarmede de nieuwe aanvoer door de molenaars op het land wordt genomen. Chicago en Milwaukie hebben gedurende eenigen tijd wekelijks 800,000 bushels oostwaarts verscheept, waarvan echter schier geen enkele bushel tot den zeekant komt. Het is derhalve gereedelijk aan te nemen, dat de eigen consumtie voor het loopende jaar geheel uit den oogst van 1859 moet gevonden worden. Dit vooropstellende, dan moeten nog bij de 130 millioen bushels voor eigen consumptie gevoegd worden 30 millioen bushels, welke deels voor zaad, deels voor hooge prijzen moeten worden terug gehouden, terwijl 10 millioen bushels aan de West-Indien, de Britsche kolonien, Zuid-Amerika en andere landen, die wij van graan voorzien, moeten geleverd worden, zoodat er slechts 5 millioen bushels voor uitvoer naar Europa beschikbaar blijven.

Bijaldien nu de Europesche natien altijd dezelfde hoeveelheid tarwemeel, hetzij in goede of kwade tijden en hoe de oogst ook moge uitvallen, verconsumeerden, dan zou men veilig eene zeer bedrijvige beweging in granen, en prijzen gelijk in tijd van hongersnood, in den aanstaanden winter en het voorjaar kunnen voorspellen. Gelukkig echter voor de verbruikers falen deze premissen. De Europesche consumtie van tarwemeel verschilt naarmate van den

prijs van dit artikel. Als tarwemeel goedkoop is, dan voedt de arme in Engeland, Frankrijk, Duitschland, Italie en Spanje zijn gezin met tarwebrood; stijgt de prijs, dan neemt hij zijne toevlugt tot rogge, gerst, Indisch koren en andere voedingsmiddelen.

Op vele plaatsen verminderen zij de hoeveelheid der consumtie, kortom, zij eten minder. Het is nu het groote vraagstuk voor den handel in levensmiddelen, in hoe verre eene neiging tot hoogere prijzen, ten gevolge der mindere productie, door eene vermindering van consumtie kan worden tegengewerkt.

Dit moge nog ten gunste van hoogere prijzen gezegd worden. Gedurende tien jaren was de tarwe niet zoo goedkoop in Engeland als thans.

De laatste notering (op den tijd, dat wij dit schrijven) is 41/3 voor het quarter van 8 bushels of minder dan 5/2 per bushel. Te New-York wordt dezelfde qualiteit tarwe thans verkocht voor $ 1.25 of daaromtrent, terwijl voor puike zuider tarwe $ 1.40 à 1.60 per bushel wordt bedongen. Om nu den uitvoerhandel voordeelig te doen zijn, moesten de prijzen in Engeland 1/- hooger zijn, en onze prijzen hier 10 à 20 cents minder. Tot nog toe heeft de dringende behoefte onzer consumenten de prijzen hier boven hun natuurlijk standpunt staande gehouden, terwijl aanzienlijke voorraad van graan, in de groote stapelplaatsen in het buitenland, de prijzen beneden den gewonen stand hebben gehouden.

HANDELSBERIGTEN.

Algemeen overzigt der week.

AMSTERDAM, 26 Nov. 1859.

De in den aanvang dezer week vrij sterk ingevallen vorst deed voor eene staking der scheepvaart vreezen, en hebben dan ook, dien ten gevolge, mindere omzettingen plaats gevonden. Alleen in ruwe Suiker en Tabak zijn noemenswaardige verkoopen geschied. De markt is vast en prijzen staande.

Koffij. In Java Koffij was de handel deze week wederom zeer stil, de veilingsprijzen worden voor behoefte besteed.

Van de lading Santos per *Emil* zijn successivelijk verscheidene merken, tot *zeer vaste* prijzen, verkocht, zoodat reeds ca. de helft is opgeruimd.

De stand der KOFFIJ was te Londen, in cwt. van 50¾ kilo:

12 November	Invoer.	Uitvoer.	Verbruik.	Voorr.
Plantation	12,634	2,702	9,046	5,428
Ceylon	283,759	103,251	159,672	114,054
Totaal	296,393	105,953	168,718	119,482
Mocha	11,534	2,754	20,096	10,407
Vreemde Oost-Indische	33,083	10,353	20,601	15,904
St. Domingo	2,648	2,556	60	24
Havanna en Portorico	5,754	2,536	2,457	1,990
Bresil en Costarica	58,100	18,534	22,618	35,558
Afrikaansche	52	133	53	265
Totaal	111,171	36,866	65,885	64,148
Geheel totaal	407,564	142,819	234,603	183,630

Thee zeer stil; in de prijzen is geene verandering op te geven. De lading Thee, die te Rotterdam verwacht wordt per het schip *Ravensworth*, zal volgens opgaaf bestaan uit:

5385/4	1851/8		Congo
299/4	600/8		Sochon
574/4	—	138/12	Pecco
6258/4	2451/8	138/12 kisten.	

Suiker. Ruwe geanimeerd en zeer vast; er zijn afgedaan:

986 kr. Java en Zeelandia } prijs
993 " " " *Oost-Ind. Packet* } geheim.
1035 " " " *d'Elmina* n. 16¾ *f* 37
1659 " " " *Javaan* " 15¾ " 36½
526 " " " " 11¼ " 33¼

TE ROTTERDAM.

1502 kr. Java zeilende per *Fop Smit* en *Whampon*
2700 " " " *Bezoekie* n. 11 1/3 32¾

De stand der SUIKER was te Londen in kilos, op 12 Nov.

Plantation.	Invoer.	Verbruik.	Voorraad.
West-Indië	95,062,000	82,424,000	24,384,000
Oost-Indië	29,248,000	26,398,000	12,392,000
Mauritius	23,962,000	22,553,000	3,450,000
Vreemde	—	60,374,000	—
Totaal	148,272,000	191,749,000	40,226,000
Vreemde.	Invoer.	Uitvoer.	Voorraad.
Cheribon, Siam en Manilla	14,847,000	751,000	8,078,000
Cuba of Havanna	42,261,000	6,522,000	15,876,000
Porto-Rico	6,796,000	13,000	3,040,000
Bresil	11,344,000	1,416,000	8,010,000
Totaal	75,248,000	8,702,000	35,001,000

In geraffineerd zijn belangrijke partijen tot klimmende prijzen afgedaan; circa 1500 ton B & H N°. 1 en 2, levering Januarij tot begin Maart; circa 200 ton W & Z, levering December, en eene partij bij A S R, mede levering December, en houden raffinadeurs thans op de genoteerde prijzen:

	N°. 1.	N°. 2.	N°. 3.
N. S. R.	*f* 41	*f* 37½	*f* 36½
A. S. R.	" 37½	" 36	" 35
B. & H.	" 36½ à 37	" 35½ à 36	" —
S. & T.	" 37½	" 36½	" 35½
W. & Z.	" 35½	" —	" —

Rijst. Afdoeningen uit de eerste hand hebben wij niet te melden; er zijn onderscheidene partijen Java Rijst aangebragt, doch de houders zijn daarmede nog niet aan de markt.

In gepelde soorten had een redelijke omzet plaats, en voor dadelijke behoefte werden eenige partijtjes genomen. De prijzen blijven onveranderd; gepelde Arracan *f* 7¼ à 7¾; dito Rangoon *f* 7 à 7½; dito Java *f* 7½ à 8½; dito Tafel *f* 10½ à 13; Carolina *f* 15 à 16.

De stand der RIJST was te Londen, in kilos:

12 November.	1859.	1858.	1857.
Aanvoer	31,800,000	77,400,000	67,600,000
Verbruik	25,500,000	31,710,000	28,000,000
Uitvoer	17,950,000	20,220,000	34,860,000
Voorraad	74,000,000	88,700,000	59,600,000

Specerijen blijven stil en slechts bij kleinigheden werd gekocht. De prijzen zijn:

Noten N°. 1,	105 c.	Foelie.	80 à 83 c.
" " 2,	95 "	Nagelen	24 " 26 "
" " 3,	60 "	Peper	24½ " 25 "

Vruchten. Buiten de veiling, waarvan wij den afloop hebben medegedeeld, hadden er geene noemenswaardige afdoeningen plaats. De voorraden zijn gering en nieuwe toevoeren zullen grif koopers vinden. Wij noteren: zoete Barbarijsche Amandelen *f* 34 à 35 naar qualiteit; bittere dito dito *f* 34 à 35 met veel omzet. Groffe dito ontbreken. Faro. Kraak dito *f* 30; Molarissen *f* 33 à 34. Succade 38 à 40 c. Anijs Alic. *f* 47 à 46; Fransche dito *f* 40.

Ziehier den afloop der veiling:

80 fusten en 279 vaatjes nieuwe Krenten.
33 fust. tot *f* 16 opgeh.
47 " niet geveild.
70 vaatj. tot *f* 16 opgeh.
109 " niet geveild.
100 " uit de hand verk.
136 kisten à 36 kruikjes Japansche Soya.
20 kisten tot 76 c. verk.
10 " " 75 " "
20 " " 73 " "
10 " " 70 " "

20 kisten tot 68 c. verk.
56 " " 67 " "
24 balen Jamaïca Piment.
16 balen tot *f* 20½ verk.
8 " " " 20 "
14 balen Komijn.
7 balen tot *f* 10¾ verk.
7 " " " 10½ "
54 fusten Krenten.
50 fusten tot *f* 16 opgeh.
2 " " " 15⅞ verk.
2 " " " 15¼ "

Honig. In Havanna is sedert ons vorig berigt niets omgegaan; het gearriveerde partijtje per *Waarm* is nog niet gelost, de notering blijft nominaal *f* 14½ à 17 entrepôt.

Was. Inl. geel met weinig omgang *f* 100 à 102.

Tabak. Er werden in den loop dezer week 164 vaten Maryland en 2977 pakken Java afgedaan. De aanvoer bestond uit 254 vaten Maryland. De voorraad is:

1947 vaten Maryland — 100 vaten Kentucky
39 " Steelen. — 55 " Ser. Domingo.
13,088 pak Java.

Katoen. De kooplust voor Amerik. hield deze week aan, zoodat ruim 680 b. werden omgezet, o. a. 100 b. Georgia uit de 1ste hand ex *M. Witmore*, tot prijzen, die eenige verhooging sedert de laatste veiling aanduiden. In O.-Ind. en Surin. werden slechts 28 b. en 21 b. afgedaan. De voorraad N.-Amer. wordt thans zeer gering.

N.-Amerika. Notering:

ord. à good ord.	34 à 37½	Suratte en Madras	26 à 29½
midd. " " midd.	39 " 41½	Surin. en Nickerie	30 " 48
fair " " fair.	42 " nom.		

De stand der KATOEN was te New-York in balen tot 1 November.

	AANVOER.		UITVOER LAATSTE WEEK NAAR:		
	Laatste week.	Sed. 1 Sept.	Groot-Britt.	Frankrijk.	And. hav.
1859—60	139,000	649,000	33,000	9,000	6,000
1858—59	110,000	560,000	23,000	20,000	2,000
1857—58	38,000	249,000	30,000	6,000	4,000
1856—57	92,000	448,000	21,000	8,000	4,000
1855—56	81,000	481,000	88,000	9,000	9,000
1854—55	47,000	255,000	18,000	9,000	2,000

UITVOER SEDERT 1 SEPTEMBER NAAR:

	Groot-Britt.	Frankrijk.	And. vr. hav.	Totaal.	Voorraad.
1859—60	179,000	50,000	19,000	248,000	462,000
1858—59	103,000	54,000	12,000	169,000	388,000
1857—58	87,000	19,000	16,000	122,000	169,000
1856—57	50,000	41,000	15,000	106,000	303,000
1855—56	162,000	33,000	34,000	229,000	289,000
1854—55	73,000	38,000	13,000	124,000	211,000

Dus in aanvoer eene vermeerdering van 89,000 b. tegen 1858—59 en eene vermeerdering van 400,000 b. tegen 1857—58. De uitvoer geeft het volgende resultaat:

Vgl. met	Gr. Britt.	Frankrijk.	And. vr. hav.	Totaal.	Voorraad.
1858-59	76,000 mr.	4,000 mind.	7,000 mr.	79,000 mr.	74,000 mr.
1857-58	92,000 mr.	31,000 mr.	3,000 mr.	126,000 mr.	293,000 mr.

Droogerijen. Kamfer bewoog zich op nieuw tot weder verhoogde prijzen. Men besteedde 76 en 77 cent en houdt men thans 80 cent. Geraffineerde daarentegen zou men nog tot 70 cent vinden. De overige afdoeningen verdienen minder vermeld te worden.

Verfwaren. Indigo. Bij zeer vaste stemming met weinig handel. Bij particulieren zijn weder 201 k. Java aangevoerd, die spoedig aan de markt zullen komen. Cochenille zonder handel. Verfhouten. St. Dom. Campeche, meer gevraagd, wordt belangrijk hooger gehouden, en heeft de hoogere vorderingen ook reeds bedongen. Geelhout tot vorige prijzen te koop. Himahout is in mooije qualiteit in eerste hand tot matigen prijs te koop. Harst. In loco is bruine Amer. geheel onveranderd. Op levering werd eene partij eene fractie lager afgegeven, en blijft nog zoo te koop. Terpentijnolie in loco op vorige prijzen gehouden. Op levering is tot iets lageren prijs te koop. Salpeter Chili vast gehouden, doch met weinig handel. Meekrap zeer vast met goede vraag voor de betere soorten.

De stand der SALPETER was te Londen, in kilos:

12 November.	1859.	1858.	1857.
Invoer	16,400,000	9,100,000	15,600,000
Aflevering	15,350,000	12,300,000	10,910,000
Voorraad	4,000,000	2,950,000	6,710,000

Metalen. Er was deze week iets meerder vraag voor Banca Tin te bespeuren, er is tot *f* 79 het een en ander te plaatsen, onder *f* 80 wordt echter niet aangeboden. Lood en Koper stil.

Wol zonder omzettingen. De prijzen onveranderd.

Ziehier de aanvoeren van WOL in Engeland, in balen.

KOLONIAAL.	LONDEN.		LIVERPOOL.		Totaal, inclusief Hull, Bristol Leith enz.	
van 1 Jan. tot 31 Oct.	1858.	1859.	1858.	1859.	1858.	1859.
Sydney	48065	42452	—	—	48065	42452
Port Philip	54620	64324	1863	158	57933	64482
Portlandbaai	4076	4306	—	—	4076	4306
Hobart Town	7870	8658	—	—	7870	8658
Launceston	6705	7557	—	—	6705	7557
Port Adelaïde	21002	24126	—	—	21002	24126
Swan River	1448	1620	—	—	1448	1620
Nieuw Zeeland	9153	12530	—	—	9153	12530
Kaap de Goede Hoop	29349	33223	22	—	29371	33223
Port Beaufort en Mosselbaai	2013	3382	—	—	2013	3382
Kaapstad	7539	5460	—	—	7539	5460
Oost-Indië	4500	3044	39611	33250	44111	36294
Totaal	196340	210682	41496	33408	239286	244090
VREEMDE.						
Duitschland	5230	6001	—	—	14238	22711
Spanje en Portugal	225	563	5295	9781	5520	10344
Rusland	6977	10112	1710	899	10570	15824
Zuid-Amerika	4709	1782	39495	66423	44264	68211
Barbarije en Turkije	1178	425	516	311	1694	737
Syrië en Egypte	1100	582	1697	2139	2779	2746
Triëst, Livorno enz.	81	176	156	1056	237	1232
Denemarken	—	26	—	—	3284	2227
China	169	522	22	—	191	522
Diversen	885	753	4998	1641	9538	6802
Geheel Totaal	216894	231624	95367	115658	331541	375446

Huiden. Van West- of Oost-Indische soorten, zijn ons geene afdoeningen bekend geworden. Aangevoerd per *Cornelia Henriette*, 693 Buffelhuiden, 3387 idem.

Inlandsche artikelen vast op prijs, voornamelijk Kalfsvellen, die voor export. gevraagd blijven.

Hennep. Bij partij besteedde men voor: Riga Marine rein *f* 57.57½; dito Poolsche rein *f* 56½, 57; Petersb. rein *f* 54½, 55 naar qual.; en bij gerijf voor: Riga Pool lange bruine Pas *f* 53; dito Heede *f* 41; Ancona *f* 65.

Asschen zonder handel. De notering blijft:

1e New-Yorker pot	*f* 17 à —.	Toscaansche	*f* 17½
dito parel	" 17½ à 18	Napelsche	" 13½
St. Petersburger	" 16¼ " ½	Eng. Soda	" 5½ à 8

Vetwaren. In bruine en blanke levertraan is deze week niets omgegaan en de prijzen onveranderd; blanke robbetraan *f* 36.

Ansjovis stil en zonder handel; 1859er *f* 7¾ à ½.

Talk en **Smeer**. De gunstige afloop der dato 21 dezer hieronder vermelde gehouden veiling van 64 v. Talk, heeft de prijzen doen stellen op *f* 38½ à 39, de St. Petersburger nieuwe gele kaarsen-talk, zoowel als per Archangel en het Amsterdamsche slagersmeer, op *f* 35 bij soorten *f* 33 à 34½; de omzettingen hebben zich bij kleine hoeveelheden bepaald.

Amerik. primo Reuzel *f* 35½ à 36, in slagter per qual. *f* 38 à 40.

64 vaten prima qualiteit St. Petersburger gele Kaarsen-TALK.

6 vaten van *f* 37 verk.	24 vaten tot *f* 36¼ verk.
4 " " " 36¾ "	24 " " " 36 "
4 " " " 36½ "	2 " " " 35¾ "

25 vaten Belgische Talk tot *f* 35 opgehouden.

De stand der TALK-verschepingen van St. Petersburg was als volgt, in vaten van 400 kilos:

Tot 26 October.	1859.	1858.	1857.
Verscheept van Kroonstad	85,389	103,116	102,335
Aan boord en in ligters	1,924	8,896	1,194
Totale verschepingen tot 14 Oct.	87,313	112,012	103,529
Verscheept na 14 October	—	—	232
Totaal bij het sluiten der scheepvaart	87,313	112,012	103,761
Bovenstaande verschepingen waren bestemd voor:			
Londen	67,343	67,863	59,281
Liverpool	313	4,958	2,350
Bristol	3,105	5,065	1,122
And. Eng. havens	6,371	11,281	11,917
Ierland	1,227	590	1,132
Schotland	2,027	1,082	329
Duitschland	4,989	9,508	14,946
Frankrijk	14	2,796	11,258
Totaal	85,389	103,116	102,335

De stand der TALK was te Londen in vaten.

14 November.	1859.	1858.	1857.
Voorraad op heden	45,816	26,975	35,797
Aflevering laatste week	1,574	3,355	2,421
" sedert 1 Junij	35,080	49,507	48,950
Aanvoer laatste week	3,182	4,152	14,126
" sedert 1 Junij	69,815	54,915	71,635
Prijs van gele kaarsen	59/-	51/-	50/-
" " stadssmelt	62/6	54/3	51/3

Wijnen en Sterke Dranken. Er zijn ons geene afdoeningen medegedeeld.

De prijsnotering is:

Arak *f* 135, 145 en 155 per 563 Ned. kannen.

Rum. Surin. *f* 16¼ à 22 / Jamaica " 20 " 24 en hooger — per 39 Ned. kannen

Voorloop. Languedoc £ 28 à 30 / Barcelona " 32 " 34 — per 225 Ned. kannen.

Jenever. Amsterdamsche proef *f* 18½ / Amerikaansche " " 19½ / Londensche " " 21½ — per vat van 100 Ned. kann. alles buiten het fust.

Zaden. Rood Klaverzaad met geringe vraag en werd op levering tot *f* 30 per 50 ℔ in de puike Boven-Rijnsche soorten aangeboden. Wit blijft schaars en gezocht.

Bruin Mosterdzaad flaauw en in de prima soorten tot *f* 23 per mud te bekomen.

Geel Mosterdzaad *f* 20 à 22 per mud.

Kanariezaad met eenigen handel tot *f* 11½ à 12½ per mud naar qualiteit.

Karweizaad. In de puike Noord Hollandsche soorten tot *f* 12¼ per 50 Ned. ℔ gelaten en *f* 11¾ geboden; de aanbiedingen worden tot de gewone lage prijzen onbeduidend.

Erwten waren tot ruim vorige prijzen goed te plaatsen, vooral groene.

Granen. 25 Nov. Deze week was er goede handel in consumtie. Puike Poolsche soorten zijn niet veel ter veil en hooger betaald. Roode soorten mede hooger verkocht voor consumtie; van dit soort is niet veel ter veil.

De handel in Rogge toonde deze week weinig levendigheid, alleen werd tot vorige prijzen, aan consumtie en binnenlandsche verzending, kleine partijtjes afgegeven, terwijl er van gedroogde vooral, steeds in den cours aangeboden blijkt.

Gerst en Haver ruim prijshoudend.

LEIDEN, 26 Nov. BOTER. 1ste qual. *f* 1.15 à 1.30; mindere *f* 1.02½ à 1.12½, verkocht 4140 N. ℔.

GRONINGEN, 25 Nov. De vraag voor TARWE is iets trager geworden en hoezeer heden weinig werd aangeboden kon zij tot vorigen cours niet opgeruimd worden. — ROGGE vond heden ook minder begeerte; in de prijs is geene verandering gekomen maar de handel was heden niet belangrijk. — De BOEKWEIT is, hoezeer begin beurs hooger gehouden, eene kleinigheid lager dan ll. Dingsdag afgegeven, doordien daarvoor weinig vraag bestond. — GERST die voorgaande marktdag door verminderde kooplust 15 cent daalde, vond heden weder meer vraag en is nagenoeg de prijs van den 18den dezer bedongen. — HAVER over het algemeen met beperkten kooplust; de voersoorten bleven onveranderd, alleen ligte witte is iets lager verkocht, terwijl de dikke ook 5 cent lager is afgegeven. — BOONEN zeer schaarsch, bij gerijven als voren. — Voor GORT bestaat zeer weinig vraag en ofschoon meestal vast op prijs wordt gehouden kan men wel zoo laag aankomen. — KOOLZAAD met zeer kleine aanbiedingen en op hoogere prijzen gehouden. Voor de puikste soort wordt *f* 11.75, *f* 12 bij gerijven bedongen.

127 ℔ jarige Tarwe *f* 8.40 à 8.70; 123 ℔ nieuwe dito *f* 7.70 à 8.10; 131 ℔ dito dito *f* 8.50 à 8.90; 125 ℔ dito witte *f* 8.15 à 8.50. 118 ℔ Rogge *f* 6.65; 123 ℔ dito *f* 7.10. 116 ℔ N. Gr. Zd. Boekweit *f* 5.75; 116 ℔ N. Zw. dito dito *f* 5.55,60. 96 ℔ N. Winter-Gerst *f* 5.25; 103 ℔ dito dito *f* 5.95; 103 ℔ Knobbe dito *f* 5.40. 78 ℔ dikke Haver *f* 3.90; 85 ℔ dito dito *f* 4.35; 61 ℔ witte Voer-dito *f* 2.65,70; 68 ℔ wit Voer-dito *f* 3.30; 72 ℔ dito *f* 3.60; 64 ℔ Zw. Voer- *f* 2.80; 72 ℔ dito *f* 3.50. Nieuwe Paarden-Boonen *f* 6.70 à 7.20; dito Duiven- *f* 7.50 à 8; Walse- *f* 5 à 5.50. Jarige grove Gort *f* 9.30 à 9.60; puike dito *f* 9.60 à 10.10; parel dito per 100 Ned. ℔ *f* 12.15 à 15. Koolzaad *f* 11 à 12. Geel Mosterdzaad *f* 16 à 22. Raapolie cont *f* 34. Lijnolie *f* 30. Raapkoeken 1040 stuks *f* 71. Lijnkoeken *f* 104 stuks *f* 11.

ANTWERPEN, 25 Nov. KOFFIJ. De vraag in de eerste hand was deze week niet groot, doch de houders weigerden tot lagere prijzen af te geven; 600 b. Santos bedongen 34 cents. In de tweede hand werden 2500 b. St. Domingo en Rio voor cons. verhandeld. — SUIKER de laatste dagen tot vastere prijzen meer begeerd; ca. 800 k. Havanna bragten *f* 18½ op voor N°. 14½, en *f* 15¼ voor N°. 9 en 10, alsmede 50000 kilo geraffin. *f* 17¼. — RIJST bleef vast in prijs, voor cons. werden 5000 b. gepeld verkocht, zoo ook 600 b. Rangoon tot *f* 7⅜, en 1250 b. bes. Moulmain tot fr. 6 à 11½; men betaalde voor nieuwe gepelde Necransie *f* 8¼ tot 8¾; voor dito Rangoon *f* 7¾ tot 8¼, en voor dito Moulmain *f* 9½ cons. Gebroken Rijst met eenige afdoeningen tot *f* 6 à 6¼ cons. — CACAO alleen voor cons. gevraagd. De prijzen van St. Dom. zijn, uit hoofde van den geringen voorraad, 1 à 1½ c. hooger; men houdt steeds op 32¼ à 33 c. — POTASCH stil en slechts voor cons. tot vorige prijzen afgedaan. — HARST in loco hooger betaald en steeds op *f* 2 9/16 gehouden. Op levering verkocht men 1800 tot *f* 2 17/32 c. — KATOEN. 100 barr. Georgie bedongen hooge prijzen, daar er zeer weinig fraaije qual. voorhanden is; de vraagprijzen zijn voor middg. Louisiana 41 c. en good dito 42½. — MEEKRAP zeer vast gehouden, doch de hooge vraagprijzen beletten aanzienlijke omzettingen. — OLIE. Fabriek Olijf- goed begeerd tot zeer vaste prijzen, als 100 vn. Messina tot fr. 119 à 120 cnt., en houdt men op fr. 121; in loco fr. 124 voor dito en Malaga; Palm- *f* 27¾ à 28¼ cnt.; Terpentijn- met eenige afdoeningen tot *f* 20¾ en niets meer onder *f* 21¼ verkrijgbaar. — SMEER hooger betaald en gehouden. Inlandsch- en Stads- bedongen *f* 32; van de eerste soort is niets meer aan de markt en de tweede wordt niet onder *f* 32½ aangeboden. — GRANEN stil.

AALST, 26 Nov. HOPPE. Ter markt van heden werden 56 z. van den nieuwen oogst tot fr. 30 à 33 per 50 kilo verhandeld.

POPERINGHE, 25 Nov. HOPPE bedong heden fr. 60 per 50 kilo.

LONDEN, 25 Nov. *Granen*. De markt was redelijk druk bezocht, doch de stemming onveranderd stil. TARWE. Eng. en vreemde in een doen. — MEEL vast. — GERST 1/- per quart. hooger. — HAVER stil op de jl. Maandagprijzen. — ERWTEN en BOONEN ferm. Van 21 tot 24 dezer werden aangevoerd.

Tarwe.	Inl.	1,850 quart.;	vreemde	11,680 quart.
Gerst.	"	1,550 "	"	9,490 "
Haver.	"	3,060 "	"	24,270 "

De gemiddelde prijzen waren: Tarwe 47/2; Gerst 30/8; Haver 23/7; Boonen 37/5, en Erwten 44/8.

BEZIERS, 26 Nov. VOORLOOP. De cours der 3/6 disp. is op fr. 125.50 per 50 stukk. vastgesteld; per Dec.-April fr. 126.

MESSINA, 19 Nov. OLIJFOLIE zeer vast op fr. 115 à 116 per 100 kilo disp. en fr. 117 à 118 op levering. — AMANDELEN. Zoete gepelde fr. 136; bittere fr. 142. — CITROENEN gedaald op t. 20. — LIJNZAAD gezocht tot OZ. 5.10 per Salme. — ZWAVEL onveranderd; 2e disp. t. 28½; Jan.-Mei t. 28; Junij-Dec. t. 26½.

NEW-YORK, 12 Nov. KATOEN goed begeerd, doch er ging, niettegenstaande de gunstige Europesche berigten, alleen voor cons. om tot ⅛ à ¼ c. verlaging in prijs. Er werden 10,500 b. verkocht, waarvan 5500 b. transito. De notering is: Upland good ord. 9½ c.; middg. 11⅜ c.; good middg. 11⅞ c. en middg. fair 12⅛ c. Sedert 1 dezer werden 11,179 b. ontvangen, en sedert 1 Sept. 55,705 b. Er werden deze maand uitgevoerd 2496 b. tegen 1850 b. in 1858. — ASSCHEN iets lager in prijs; 75 barr. bedongen $ 5.12½ voor Pot- en $ 5.25 voor Paerl-. — KOFFIJ. Rio bleef goed gevraagd; de markt is vast; 4200 b. bragten 11⅜ c. op en 150 b. Java 15 c. — VERFHOUT alleen voor cons. begeerd; 150 ton St. Domingo Campêche tot $ 12.50 afged. — MEEL. State en Western 10 à 15 c. hooger; superfine State $ 4.85 à 4.90, extra $ 5 à 5.10. — TARWE tot stijgende prijzen meer gevraagd; witte Michigan $ 1.50. — HUIDEN iets lager in prijs, waardoor er meer omging, als 13/m. st. B. A. à 25 c. voor 21½ à 22½ ℔. Voorraad 205,300 st. tegen 30,451 st. in 1858. — TERPENTIJNOLIE tot vorige prijzen met iets meer handel; 1300 barr. bedongen 46 c.; voorraad 3/m. barr. — HARST. Bruine stil; 1600 barr. tot $ 1.55 à 1.57½ verkocht; heldere schaarsch en begeerd à $ 3.25. — SPEK 10 à 15 c. lager; prime Mess $ 10.25 à 10.50; Mess $ 15 à 15.12. — RIJST met zeer beperkten voorraad, waardoor de afdoeningen zich bepaalden tot 500 tierc. van $ 3.25 à 4.50. — SPECERIJEN lusteloos; Foelie 37½ c. en Notenmuscaat 47½ c. — SUIKER bleef even goed gevraagd, en is ½ c. hooger in prijs, terwijl de markt in rijzende stemming sluit; de aanvoeren zijn gering; 2685 v. Cuba met 6¼ à 7⅜ c. betaald. — TIN verlaten en niet zeer vast in prijs, 100 bl. Straits bragten 30½ c. op. — TABAK vast op vorige prijzen. — *Vrachten* stil en onveranderd, voor Katoen n. Liverpool 3/16 d.

MOBILE, 11 Nov. KATOEN. De hooge vorderingen van houders verhinderen den omzet. De kleine partijen, die dagelijks nemers vonden, zijn voor Groot-Brittanje bestemd; de koopers voor Frankrijk hebben zich van de markt teruggetrokken. Aanvoeren der week 28,000 b.; verkoopen 25,000 b.; uitvoeren naar Liverpool 11,000 b. en naar Havre 4000 b.; voorraad 110,000 b. Men noteert volgens de Liverpooler classificatie; good ord. 9¾ c.; middl. 10¾ à 10⅞ c.; fair 11¾ à 12 c. — *Vrachten* naar Liverpool 9/16 d.; naar Havre 1⅛ c. — *Wisselcours* op Londen 8 à 9 pCt. premie.

CHARLESTON, 11 Nov. KATOEN vast; verkocht op heden 1600 b.

SAVANNAH, 10 Nov. KATOEN. De berigten per *City of Baltimore* aangebragt, bleven op de markt zonder invloed. De verkoopen op heden bedragen 1025 b. en is deze week 20,000 b.; de aanvoeren 21,000 b. Voorraad 55,000 b. — *Vrachten* naar Liverpool ⅜ d. — *Wisselcours* op Londen vast op 109 à 109⅛.

— 11 Nov. KATOEN. Gerealiseerd op heden 1700 b. tot vastere doch niet hoogere prijzen.

BALTIMORE, 5 Nov. TABAK gedurende het op 31 Aug. geeindigde saisoen werden in New-Orleans aangebragt 67,000 v., op de verschillende markten in Virginia tot en met 30 Sept. 69,000 v., en werden alhier gedurende de 12 laatste maanden geinspecteerd 65,000 v. Men schat de opbrengst van den oogst in New-Orleans dit jaar op 80,000 v.; op de verschillende markten van Virginia zullen denkelijk 80,000 v. geleverd worden van sup. maar ook eene groote hoeveelheid inl. tabak; de opbrengst van Maryland zal gelijk zijn aan de beide vorige jaren alzoo 45,000 v. van goede, maar niet sup. qual.; van Ohio 20,000 v. van goede qual. De opbrengst over het algemeen is zeer toenemende, maar bij het vermeerderde verbruik, zullen de prijzen eerder matig, dan zeer laag zijn. De tegenwoordige lage prijzen zijn meer het gevolg van de geringe keus die de markt aanbiedt. Naar Rotterdam werden het afgeloopen saisoen verzonden 21412 v., naar Amst. 1253 v., en met inbegrip van andere plaatsen, in het geheel 57659 v.; de voorraad op 1 dezer bedroeg 20512 v. de middenprijs van Maryland en Ohio was gedurende de 4 laatste jaren $ 7,17. Het saisoen opende in Nov. van 1858 met $ 4 à 8 voor Maryland, gedurende den winter verminderde de voorraad op 7000 v.; in Maart toen de nieuwe aanvoeren van dito geregeld waren, zijn de hoogste prijzen geweest van $ 3 à 10; op het einde van het saisoen daalde ord. Tabak op $ 2, en werd voor de beste qual. $ 13 à 14 besteed; Ohio verkeerde meest in dalende stemming, in Aug. was de markt iets vaster, bij de toen bestaande vrees voor het nieuwe gewas, maar weldra was de stemming weer even flaauw. Van Kentucky werden 3000 v. ontvangen, maar was de markt het geheele saisoen lusteloos. *Vrachten* in rijzende stemming.

LOUISVILLE, 4 Nov. TABAK vast met weinig aanvoer; verkocht in de week 150 v. Men noteert: lugs marketable $ 3.50 à 4.65; leaf common à good $ 5 à 6; dito good à fine $ 7 à 10.25 en dito manufact. $ 8 à 17.

NEW-BEDFORD, 9 Nov. SPERMACETIEOLIE met matige vraag; 80 barr. donkere golden 110 c. — WALVISCHTRAAN in een doen op 45 à 50 c.

Zeetijdingen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 25 Nov. *Minister Thorbecke* (st.), Hull.

VLIE, 25 Nov. Niets.

HELLEVOET, 26 Nov. *Seabird*, Nuttall, Jersey. - *Sheldrake* (st.), Hartlepool. - *Hoffnung*, Gerdes, Ystad.

BRIELLE, 26 Nov. *Admiraal Ver-Heull* (st.), Havre.

BROUWERSHAVEN, 26 Nov. Niets.

UITGEZEILD.

TEXEL, 26 Nov. *Arend*, Goosens, Suriname. - *Dankbaarheid*, Kooij, Messina. - *Emma*, Hofkamp, *Perceverance*, Cummings, *Lion* (st.), allen Londen. - *Wellington*, Mahy, Shields. - *Amphitrite*, Egeness, Frederikstad. - *Olaf Kyrre*, Christensen, Drammen. - *Theodor*, Ahrens, avontuur.

VLIE, 24 Nov. *Amsterdam* (st.), Hamburg.

HELLEVOET, 26 Nov. *Therese* (st.), Grangemouth. - *Peerles*, Evans, *Susanna*, Cooper, beiden Newcastle. - *Annabella*, Clark, Hartlepool.

BRIELLE, 25 Nov. *Cologne* (st.), *Schiedam* (st.), *Magnet* (st.), allen Londen. - *Holyrood* (st.), Leith. - *Clio*, White, Sunderl. - *Ellen*, Hazleton, dito.

BROUWERSHAVEN, 26 Nov. *Vrede*, Terbrugge, Rott. n. Sydney. - *Stad Dordrecht* (st.), Londen.

VREEMDE HAVENS.

BINNENGEKOMEN.

LONDEN, 25 Nov. *Twee Gebroeders*, Butler, Stockholm. - *Jacobus*, Koning, Gron. *Twee Gezusters*, de Groot, Workum. — HOLYHEAD, 24 Nov. *Eendragt*, de Boer, Windau. — DROGHEDA, 23 Nov. *Margaretha*, Boerhave, Galatz. — GRANGEMOUTH, 23 Nov. *Rosa*, Smith, Rotterdam. — 24 Nov. *Dankbaarheid*, Kamphuis, St. Petersburg. — HULL, 24 Nov. *Margaretha* Huizinga, Brugge. — SHIELDS, 24 Nov. *Ocean Bride*, Arnold, Rott. — BATAVIA, vóór 8 Oct. *Sirius*, Mulder, Amst. 1. v. Portsmouth. - *Kemanglen*, Möller, Sydney N. Z. W. - *Anna en Elize*, Jaski, Singapore. - *Sophia, Koningin der Nederl.*, Klein, dito. - *Magdalena*, Kooi, Padang. - *Catharina Maria*, Schuchard, dito.

UITGEZEILD.

SHOREHAM, 23 Nov. *Flying Dutchman*, Fieldgate, Rotterdam. — FALMOUTH, 24 Nov. *Victor*, Prehn, van Java naar Stockholm. — MILFORD, 23 Nov. *Eleanor*, Wood, *Elbe Packet*, Batt, beiden van Liverpool naar Dordr. — HOLYHEAD, 24 Nov. *Lady Decrespigny*, Collier, v. Liverp. n. Dordr. — LIVERPOOL, 24 Nov. *Gazelle*, van Appen, Curaçao. — GREENOCK, 23 Nov. *Equator*, Nieuwenbuys, Suriname. — CARDIFF, 23 Nov. *Tettia Margaretha*, Schaap, Sevilla. — GLOUCESTER, 24 Nov. *Willem*, de Weerd, Cardiff. — PAR, 23 Nov. *Thames*, ..., Rotterd. — SHIELDS, 24 Nov. *Seraphine*, Morgan, Nieuwediep.

(*Nagekomen*). BINNENGEK). HAMBURG, 25 Nov. *Arendina*, Smit, Liverpool. — HARBURG, 21/24 Nov. *Gesiena*, Postema, Boness. — BREMERHAVEN, 24 Nov. *Johanna Cornelia*, de Jonge, Middlesbro' — DANTZIG, 24 Nov. *Johanna Elsina*, Mulder, Amst. — BOLDERAA, 20 Nov. *Antoinette*, Peters, Amst. — RIISOER, 7 Nov. *Amsterdam Packet*, Thiss, Purmerend. - *Vesta*, Pedersen, Alkmaar. — TVEDESTRAND, vóór 12 Nov. *Irene*, Hendriksen, Nieuwediep. - *Fortuna*, Thorsen, Purmerend.

UITGEZ. CUXHAVEN, 26 Nov. *Agatha Geertruida*, Potjewijd, Lissabon. - *Zeldenrust*, de Groot, Berwick. — BOLDERAA, 27 Nov. *Catharina*, de Boer, Elseneur. - *Zeemeeuw*, Zwaal, dito. — RIISOER, 4 Nov. *Alert*, Nielsen, Holland. - *St Nicolaas*, Grummels, Delfzijl. - *Hermina*, Gust. dito. - 7. *Onderneming*, Mooi, Holland. - 8. *Grietje*, Wortel, Holland. - 9. *Sophia Clasina*, Abrahamsen, dito.

SCHEEPSTIJDINGEN.

HELLEVOETSLUIS, 26 Nov. De stoomboot *Cornelia* ligt geschut, doch kan de Kanaalhaven niet uitkomen, daar het schip *Susanna* in de monding van de Kanaalhaven aan den grond zit.

PLYMOUTH, 25 Nov. Het schip *Phoebe* is alhier van de Kaap de Goede Hoop aangekomen. Het brengt berigten mede van de Kaap van 22 en van St. Helena van 31 Oct.. en van Ascension van 4 Nov.

— De schepen *Wigrams Surat, Graham, Bazilea, Chasseur, Witch of the Wave. Star of the Sea, Prince Woronzoff, Lyme Regis, Governess* en *Arabian*, zijn in de Algoa-baai verongelukt.

NORDEN, 24 Nov. Eergisteren is alhier lek en met andere schade binnengeloopen, het schip *Johann Theodor*, kapt. Fulfs, van Aalborg met Rogge naar de Maas bestemd. Een gedeelte der lading is in een ligter naar Nieuw-Harlingerzijl gebragt. De schade aan de lading is nog niet bekend.

Verwacht wordende stoomschepen.

Van de VEREENIGDE STATEN te Liverpool. De *Amerika*, vertrekt van Boston 16 Nov. verwacht 30 Nov. Te Havre, de *van der Bilt*, vertr. van New-York 19 Nov., verwacht 30 Nov.

Van BRAZILIE, te Southampton. De *Oneida*, vertrokken van Rio-Janeiro 9 Nov., verwacht 5 Dec.

Van de KUST VAN AFRIKA te Liverpool. De *Ethiope*, verwacht 5 Dec. met de mails van Sierra Leona, Bathurst, Teneriffe en Madera.

Van INDIE en CHINA, te Marseille. Onderscheidene stoomschepen, verwacht wordende den 2den en 16den van elke maand, met de mails van Bombay, en den 12den en 27sten met die van Calcutta.

Van AUSTRALIE, MAURICE en REUNION (via Suez), te Marseille, onderscheidene stoomschepen, verwacht wordende den 5den van elke maand.

FONDSEN EN BEURZEN.

Effecten-Societeit.

AMSTERDAM, Zondag 27 November. (tot 4½ ure.)

Spanje, Oblig. Binnenl. 3 pCt. 42¼.
Oostenrijk Obl. Metall. 5 pCt. 53⅞.
Dito Nation. 5 pCt. 1854, 57 15/16, ⅞.
Weinig affaire. De stemming in Oostenrijksche was flaauw.

Buitenlandsche Beurzen.

BEURS VAN LONDEN, 25 November.

3 pCt. Cons. cont.	96¼	4½ % Peru Urib.	81 à 83
idem op tijd	96¼ à 96⅜	id. te New-York.	78 à 80
5 % Bras. 1824	102¼	3 % Port. op 30 Nov.	45¼, 45½
idem 1829/39	101½ à 102½	idem 1856/57/59	44 à 44½
4½ pCt. id. 1852	96¾	5 pCt. Rusland	109 à 110
idem 1858	96 à 96½	4½ pCt. idem	100
6 % Buen.-Ayr.	81½, 83	3 % id. leening 1859.	65¾
6 pCt. Chili	103	3 % Spanje op 30 Nov.	44⅞, 44⅝
3 pCt. idem	72½	1¾ % idem " " "	33⅛ à 33⅜
idem 4½ pCt. 1858	89½	Amort. idem	10½ à 11
5 pCt. Denem.	101 à 103	Coup. Cert. idem	4½ à 4¾
3 pCt. idem	84 à 86	5 % Sard.	87 à 87½
2½ pCt. Holland.	65 à 66	6 % Turk. op 30 Nov.	77
4 pCt. idem	99½ à 100	id. 1858 " " "	65¾ à 66
1½ pCt. Ecuador	14¾ à 15¼	4 % id. geg.	103½ à 104
Landw. idem	3 à 4	3 % Venez.	28 à 28¼
3¾ pCt. Grenada	16½ à 17	Uitgest. idem	14¼ à 14½
Uitgest. idem	4¾ à 5¼	3 pCt. Fransche .. fr.	
3 % Mex. op 30 Nov.	22¼, 22⅛, 22	4½ pCt. Belgie	
4½ % Peru op 30 Nov.	91 à 92	Wissel Amst. kort.	11.13¼ à 11.13¾
3 % Peru	70 à 71	idem idem 3/m.	11.15¼ à 11.15¾

Engelsche fondsen openden zeer vast en souteneerden zich tot laatbeurs op den vorigen prijs. Ten slotte had er een verkoop van £ 70,000 in Consols plaats, waardoor de markt, ondanks het beter merk van Parijs, bij de tegenwoordige traagheid in den handel, zeer flaauw bleef. Consols daalden circa ¼ pCt.

Vreemde effecten waren insgelijks allen gedrukt. Mexicaansche zijn ½ pCt. gedaald, terwijl de prijzen overigens weinig verschil opleverden.

BEURS VAN NEW-YORK, 12 November.

6 % V. St. L. 1862	101 g.	6 % Missouri 1872.	84⅜ à 84¾
idem 1867/68	106 à 107	6 pCt. Ohio 1860.	101 g.
idem 5 pCt. 1865.	102 à 102½	5 pCt. Pennsylvanie.	93¼
idem 1874	104 à 104¼	6 pCt. Virginia	94¼ à 94½
6 % N.-York 1860/62.	101 g.	6 % Phil. 1876/90.	99¾ à 100
idem 1864/65	103 g.	10 % S. Franc. 1871.	87½ à 94
7 pCt. Calif. 1877	83¾ à 84¼	Erie R. R.	7¼ à 7½
6 % Il. In. Imp. 1847.	101 p.	Ill. C. B. 7 %	85 à 85¼
5 pCt. Indiana	85 à 86	idem Shares	63½
6 % Kentuc. 1869/72	103½ g.	idem Freeland Bonds	95
6 pCt. Louisiana	93½ g.		

Bij zeer tragen omzet volgde de beurs bijna de geheele week eene dalende beweging, doch ten slotte bleef de markt, hoewel in sommige soorten nog iets lager dan verleden week, toch zeer vast en althans veel gunstiger dan in den beginne.

Geld was deze week voor beleening meer gezocht, doch zoo ruim, dat geene verhooging in de coursen plaats had.

In disconto gaat weinig om, aangezien er zeer weinig soliede wissels aan de markt zijn, en het wantrouwen tegen wissels van minderen rang nog steeds vermeerdert.

Men noteert beleening op soliede onderpand 5 à 6 pCt; disconto voor wissels van den 1sten rang *kort* 6 à 7 pCt., dito *lang* 7½ à 8 pCt. Dito van den 2den rang 9 à 10 pCt.

Vreemde wissels flaauw en met weinig handel. Men noteert op 60/d. Londen 110 à 110⅛; Parijs 5.13¾ à 5.12¼; Amsterdam 41¾ à 42; Hamburg 36⅞ à 37⅛; Bremen 79¾ à ⅞, en op 3/d. zigt Londen 110 7/16 à 110 9/16; Parijs 5.11¼ à 5.10.

De bankstaat van 5 November wijst eene vermeerdering van $ 1703,609 in de portefeuilles, van $ 351,017 in de circulatie en van $ 590,717 in de depositos aan, terwijl de voorraad specie met $ 1,020,633 verminderd is.

Drukkerij P. D. VAN ES,